

Llei 18/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 24 de juliol del 2014 ha aprovat la següent:

lleí 18/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social

Exposició de motius

D)

El sistema de seguretat social andorrà ha esdevingut, d'ençà que es va instaurar l'any 1968, el pilar bàsic sobre el qual s'instrumenta l'acció col·lectiva de protecció als ciutadans en situacions de necessitat i d'assegurament del benestar de les persones treballadores i les seves famílies en l'àmbit sanitari. L'evolució de la demografia i l'expansió econòmica han permès disposar, durant dècades, d'un sistema que reconeixia àmplies prestacions, principalment finançades a través d'aportacions dels mateixos afiliats comparativament menys oneroses que en la majoria d'altres països.

La importància cabdal de mantenir aquesta acció protectora ha compromès el legislador constituent, que ha adjudicat a l'Estat de dret, democràtic i social la garantia del sistema de seguretat social. Aquesta alta responsabilitat obliga els poders públics a continuar assegurant els drets de protecció social dels ciutadans i de les generacions futures, a través d'una acció coordinada d'eficiència en la gestió administrativa de recursos i prestacions, i de producció normativa que ajusti el sistema al context temporal i a les projeccions de futur.

La Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social ha representat un canvi qualitatiu en aquest ajustament del sistema de protecció social. La ferma implicació de l'Estat introduïda amb la Llei reguladora de l'ens Caixa Andorrana de Seguretat Social, del 18 de desembre de 1997, i amb la Llei 4/2006, del 7 d'abril, de mesures urgents i puntuals de reforma del sistema de seguretat social, culmina

amb aquella norma, que reformula el conjunt de prestacions i el finançament, contributiu i no contributiu, que ha de possibilitar-lo. La llei aspira a garantir la viabilitat i la sostenibilitat de la branca general i de la branca de jubilació.

II)

El sistema de seguretat social ha de seguir garantint l'assistència sanitària i les prestacions socials suficients, afrontant a llarg termini importants desafiaments, derivats de les tendències d'evolució demogràfica, de l'increment de l'esperança de vida i del context socioeconòmic. Alhora, el deure ineludible de garantir i millorar la sostenibilitat del sistema exigeix reforçar la seva dimensió contributiva establint una relació més adequada entre l'esforç realitzat en les cotitzacions al llarg de la vida laboral i les prestacions a percebre, i per altra banda, preveure i definir les aportacions que, en forma de transferència del pressupost general, ha de realitzar cada any el Govern.

El moment actual requereix un reforçament del caràcter universal i solidari del règim de prestacions que eviti situacions de precarietat de forma efectiva mitjançant la coordinació i la complementarietat de les prestacions de la seguretat social amb les previstes en la Llei de serveis socials i socio-sanitaris.

Les mesures de reforma que es contenen en aquesta llei s'adrecen, doncs, a reforçar el sistema per tal que segueixi sent estable i sòlid per garantir la més àmplia cobertura possible enfront dels riscos socials presents, i prestacions socials suficients per a les generacions futures.

III)

Pel que fa a la branca general, el finançament del sistema de salut andorrà ha estat molt condicionat pel creixement de l'oferta de serveis. El model de finançament ha de permetre reforçar la sostenibilitat del sistema de salut, fent front als reptes actuals de l'assistència sanitària, l'ús racional dels medicaments i l'adequació terapèutica a la durada real dels tractaments basada en necessitats reals de la població, mantenint, però, els actuals nivells de protecció social, tenint en compte en tot moment criteris d'eficiència i qualitat assistencials.

Quant a la branca de jubilació, el repte comú dels sistemes europeus de seguretat social en relació amb la sostenibilitat del sistema de pensions aconsella implementar mesures de reforma que permetin referenciar les pensions a l'evolució de les circumstàncies econòmiques i socials del país. Les recomanacions internacionals en matèria de pensions insisteixen en la necessitat d'anticiparse als riscos potencials que afronta el sistema derivats de l'envelliment de la població, així com de la jubilació en els propers anys de grups de població molt nombrosos. Per afrontar aquests reptes cal adoptar reformes que permetin allargar la vida activa dels treballadors millorant l'equilibri entre la vida professional i la durada de la jubilació, augmentar les cotitzacions per mantenir uns nivells de pensions propers als actuals, -i evitar així correccions sobtades i traumàtiques en l'esdevenidor. Malauradament, la crisi econòmica greu i sostinguda dificulta l'adopció a curt termini d'aquestes mesures, que posarien en perill la recuperació econòmica desitjada. Tanmateix, les obligacions adquirides pel sistema i derivades de les cotitzacions exigeixen accions immediates conjunturals que permetin endarrerir el dèficit de la branca de jubilació els anys necessaris per valorar el nivell de les reformes que s'han de fer, i garanteixin l'exercici de la responsabilitat del Govern en el manteniment del sistema de pensions. En aquest sentit la llei preveu que, sense augmentar el percentatge total de cotització, la branca de jubilació rebí dos punts més en detriment de la branca general i que l'Estat es comprometí respecte al futur dèficit de la branca de jubilació, garantint unes reserves mínimes. Igualment, i en línia amb el que proposa Europa, s'inclou l'aplicació d'un factor de sostenibilitat per actualitzar les pensions que s'estableixin per llei, amb l'objectiu d'alleugerir les obligacions esmentades i aconseguir un impacte efectiu en la sostenibilitat del sistema. Alhora, es manté l'IPC com a opció en la revalorització de les pensions i anualment, per la llei del pressupost, es determinarà com s'actualitzen les pensions.

Finalment, la branca de prestacions familiars, de naturalesa no contributiva i finançada directament pels pressupostos generals de l'Estat, deixa d'estar

administrada per la Caixa Andorrana de Seguretat Social. Les prestacions per fills a càrrec queden integrades, d'acord amb la recentment promulgada Llei de serveis socials i socioassistencials, en la cartera de serveis socioassistencials proveïts pel Govern.

IV)

Aquesta Llei de reforma de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, s'estructura en 107 articles, 7 disposicions transitòries i 3 disposicions finals.

Respecte al llibre primer, dedicat a les disposicions generals i a l'àmbit d'aplicació, les reformes més destacables són la inclusió dels esportistes remunerats entre les persones assimilades a les assalariades i l'ajustament dels terminis per a la afiliació i l'alta dels treballadors assalariats.

En el llibre segon, regulador de la gestió i l'organització del sistema, es precisen diverses qüestions relacionades amb el funcionament administratiu de la Caixa Andorrana de Seguretat Social i amb el procediment electoral. Respecte a la gestió financera, destaca la introducció dels nous compromisos de l'Estat en matèria de finançament de complements no contributius d'algunes pensions i del dèficit de la branca de jubilació, l'eliminació de les classes de cotització en aquesta branca, la reducció dels recàrrecs, la modificació del pes respecte de la cotització en les branques general i jubilació en els termes que disposen les lleis. També cal remarcar l'establiment d'una política de major transparència i informació als ciutadans mitjançant una compareixença anual davant del Consell General del president del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, l'obligació de la parapública de contestar en el termini d'un mes les consultes fetes pels empresaris i les persones afiliades relatives a la interpretació de la present Llei, i la publicació regular de la documentació a la seva pàgina web. Així mateix, la Llei reforça també el paper dels membres elegits en representació dels col·legis electorals.

En el llibre tercer, que desenvolupa el conjunt de prestacions ofertes pel sistema, les reformes són múltiples. Pel que fa a la branca general, s'estableix un

nou sistema d'actualització de les prestacions, que deixen d'estar referenciades exclusivament a l'Índex de Preus al Consum (IPC) per poder subjectar-se, quan així ho prevegi la llei del pressupost, quan no resten constants, a un factor de sostenibilitat que té en consideració la relació entre cotitzants i beneficiaris del sistema, la variació dels salaris i de l'IPC. Les prestacions de reembossament passen a definir-se per la seva tipologia i finalitat, i per les condicions de prestació del servei sanitari. En les incapacitats temporals es redueixen les prestacions en les baixes de més llarga durada, i, en l'àmbit de les prestacions per invalidesa són destacables els canvis en els imports, sigui per la variació de percentatges respecte a les prestacions que tenen origen laboral, sigui per la referència a l'esforç de cotització quant a les que tenen origen en un accident no laboral o malaltia comuna, que ens sems queden agrupades en només dues classes d'invalidesa. El previsible efecte reductor de l'import de les pensions que deriva d'aquest canvi es pal·lia amb el complement no contributiu d'invalidesa. També es modifica l'import màxim de la prestació de capital per defunció. I pel que fa a les prestacions de reversió, s'afegeixen nous requisits per al cobrament de pensions de viduïtat. Es manté el complement no contributiu de les pensions de viduïtat vitalícies fins que sigui possible percebre les pensions de solidaritat del Govern.

En la branca jubilació es manté com a edat de jubilació ordinària els 65 anys, amb la possibilitat d'anticipar-la a partir dels 61 anys, o retardar-la sense limitació temporal. Per calcular les pensions s'aplica una nova fórmula, l'efecte de la qual és modular l'increment de la pensió a partir d'un cert nivell per atenuar el desequilibri entre les cotitzacions i les prestacions en les pensions més elevades. El factor de conversió passa al 9,6. S'elimina el complement no contributiu de jubilació, en regular-se les prestacions de solidaritat per la Llei de serveis socials i socioassistencials, i s'elimina igualment l'increment per l'edat del cònjuge.

La Llei introdueix un nou règim especial, previst a l'article 223 quater, referit a les persones assegurades voluntàries a la branca general i destinat al fet que totes les persones amb un mínim de

residència a Andorra puguin disposar de cobertura sanitària.

En el llibre quart, dedicat als expedients i a les sancions, es modifica la tipificació d'algunes infraccions, la quantia de les sancions i la regulació del recurs administratiu, incloent-hi la intervenció potestativa d'un facultatiu independent en els contenciosos sobre qüestions de caràcter mèdic.

En les disposicions transitòries es manté el principi d'aplicació de la llei més favorable.

Article 1

Es modifica l'article 6 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 6

Estructura

1. El sistema andorrà de seguretat social s'estructura en dos branques: la branca general i la branca de jubilació.

2. La branca general cobreix les prestacions de reembossament, d'incapacitat temporal, de maternitat, de paternitat, de risc durant l'embaràs, d'invalidesa, de capital per defunció i les pensions d'orfenesa.

3. La branca de jubilació cobreix la situació de pèrdua d'ingressos per cessament del treball o l'activitat econòmica derivada de l'edat i està integrada per la pensió de jubilació i les pensions de viduïtat temporals i vitalícies."

Article 2

Es modifica l'article 8 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 8

Tipus de prestacions

Les prestacions de la seguretat social són les següents:

A. Prestacions de reembossament, destinades a compensar les despeses de salut definides en aquesta Llei i els reglaments que la desenvolupen.

B. Prestacions econòmiques, que es divideixen en:

a) Prestacions per incapacitat temporal, destinades a compensar parcialment

la pèrdua d'ingressos consecutiva a la interrupció temporal de l'activitat professional per motiu de malaltia o d'accident.

b) Prestacions per maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs, destinades a compensar la pèrdua d'ingressos consecutiva a la interrupció temporal de l'activitat professional per maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs.

c) Pensions d'invalidesa, destinades a compensar parcialment la pèrdua d'ingressos derivada de la reducció de la capacitat de guany motivada per la deterioració prematura de l'organisme per motiu de malaltia comuna o d'accident no laboral o resultant d'un dany a la integritat corporal conseqüent a un accident laboral o una malaltia professional.

d) Capital per defunció, destinat a compensar les despeses relacionades amb l'òbit de la persona assegurada.

e) Pensions de reversió, destinades a compensar parcialment la pèrdua d'ingressos resultant de la defunció de la persona assegurada.

f) Pensions de jubilació, destinades a retribuir els drets adquirits per jubilació.”

Article 3

Es modifica l'article 13 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 13

Persones assegurades indirectes

1. Són persones assegurades indirectes les que es troben a càrrec d'una persona assegurada directa, a condició que no siguin elles mateixes persones assegurades directes, excepte en el supòsit del règim especial regulat a l'article 224, que no exerceixin cap activitat professional o amb finalitat lucrativa, que resideixin de manera legal a Andorra i que es trobin incloses en algun dels apartats següents:

- a) El cònjuge d'una persona assegurada directa.
- b) Els fills de la persona assegurada directa o del seu cònjuge assegurat indirecte, sempre que siguin menors de divuit anys.

c) Les persones que estiguin totalment a càrrec de la persona assegurada directa o del seu cònjuge assegurat indirecte, sempre que siguin menors de divuit anys.

d) La persona menor d'edat a la qual es nomena un tutor per decisió judicial o la guarda de la qual es confia a una persona física que no és ni el pare ni la mare, sempre que en aquest darrer cas no estigui a càrrec dels seus pares.

e) La filla o el fill major de divuit anys d'una persona assegurada directa, que no treballa i té cura d'un o més germans o germanes menors d'edat.

f) La persona incapacitada judicialment a la qual es nomena tutor o curador.

g) El nét o la néta d'una persona assegurada directa, quan està a càrrec d'un fill o filla menor de divuit anys.

2. La condició de persona assegurada indirecta es manté fins als vint-i-cinc anys quan les persones incloses en l'apartat anterior a les quals s'exigeix ser menor de divuit anys cursen estudis en un establiment d'ensenyança reconegut i no treballen de forma regular. L'acreditació d'aquests requisits es fixa per reglament.

3. Per reglament es pot establir i regular que, en situacions de separació, de divorci o d'extinció de la unió estable de parella, els fills puguin ser assegurats indirectes i trobar-se a càrrec, simultàniament, d'ambdós progenitors.”

Article 4

Es modifica l'article 18 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 18

Persones assalariades i assimilades

S'inclouen dins del col·lectiu de persones assalariades i assimilades del règim general de seguretat social les persones que pertanyen a qualsevol dels grups següents:

- a) Les persones assalariades.
- b) Els socis que presten un servei o realitzen una obra per compte de la

societat de la qual són socis, sota la direcció dels òrgans socials a canvi d'una remuneració periòdica, sempre que d'acord amb la legislació laboral puguin tenir la qualificació de persones assalariades.

c) Les persones que treballen a la funció pública.

d) Les persones que ocupen càrrecs públics i/o polítics remunerats.

e) Els pastors.

f) Els esportistes remunerats, d'acord amb el que s'estableix per reglament.”

Article 5

Es modifica l'article 24 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 24

Inscripció d'empreses

1. Les empreses, com a requisit previ a l'inici de les seves activitats, han de sol·licitar a la Caixa Andorrana de Seguretat Social la seva inscripció en el sistema de la seguretat social.

Les sol·licituds d'inscripció es formulen en el model i, si és el cas, per mitjà del sistema específic establert a aquest efecte.

2. La comunicació de variacions de les dades consignades en formular la inscripció s'efectua en el model oficial, dins del termini de sis dies naturals comptats a partir de la data en què es produeixin, i és obligatòria per a les empreses en els casos que es determinin per reglament.

3. Les empreses comuniquen el cessament definitiu de la seva activitat a la Caixa Andorrana de Seguretat Social mitjançant el model oficial i dins del termini de sis dies naturals següents al dia en què el cessament de l'activitat i la cancel·lació del negoci han estat degudament inscrits en el registre corresponent del Govern.

4. Quan la Caixa Andorrana de Seguretat Social té coneixement de l'incompliment d'aquestes obligacions, procedeix d'ofici a realitzar les actuacions corresponents a la inscripció de l'empresa.”

Article 6

Es modifica l'article 27 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 27

Termini per sol·licitar l'afiliació

Els subjectes obligats han de formular la sol·licitud d'afiliació dins dels set dies previs a l'inici de la relació laboral i, com a màxim, el mateix dia que la persona assalariada comenci a treballar."

Article 7

Es modifica l'article 35 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 35

Forma, termini i efectes de les sol·licituds d'altres, baixes i variacions de dades de les persones assalariades

1. L'inici en la prestació de serveis a l'empresa o el cessament de les persones assalariades es comuniquen per mitjà dels models oficials de sol·licitud corresponents, acompanyats dels documents establerts a aquest efecte en aquesta Llei i en els reglaments que la desenvolupen, o pels procediments especials establerts.

2. Els subjectes obligats han de presentar la sol·licitud d'alta dins dels set dies previs a l'inici de la relació laboral i, com a màxim, el mateix dia que la persona assalariada comenci a treballar.

3. La sol·licitud de baixa ha de presentar-se dins dels tres primers dies a comptar del moment en què s'ha produït la situació que la motiva, té efectes des del cessament en la prestació de serveis i extingeix l'obligació de cotitzar des d'aquest moment, sempre que s'hagi comunicat en el model o mitjà establert oficialment i dins dels terminis fixats.

4. La sol·licitud de variació de dades ha de presentar-se dins dels tres primers dies a comptar del moment en què s'ha produït la situació que la motiva i causa efectes a partir del moment en què es produeix si es comunica en temps i forma a la Caixa Andorrana de Seguretat Social."

Article 8

Es modifica l'article 36 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 36

Forma, termini i efectes de les sol·licituds d'altres, baixes i variacions de dades de les persones que realitzen una activitat per compte propi

1. És obligació de les persones que realitzen una activitat per compte propi comunicar l'inici, el cessament en l'activitat exercida o qualsevol variació de dades per mitjà dels corresponents models oficials de sol·licitud, acompanyats dels documents o pels procediments especials que s'estableixen per reglament.

2. La sol·licitud d'alta ha de presentar-se dins dels tres primers dies a comptar des de l'inici de l'activitat per part de la persona que realitza una activitat per compte propi.

3. La sol·licitud de baixa ha de presentar-se dins dels tres primers dies a comptar des del moment en què s'ha produït la situació que la motiva, produeix efectes des del cessament en la prestació de serveis i extingeix l'obligació de cotitzar des d'aquest moment, sempre que s'hagi comunicat en el model o mitjà oficialment establert i dins dels terminis fixats.

4. La sol·licitud de variació de dades ha de presentar-se dins dels tres primers dies a comptar des del moment en què s'ha produït la situació que la motiva i causa efectes a partir del moment en què es produeix si es comunica en temps i forma a la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

5. El Govern, en la forma que s'estableix per reglament, informa a la Caixa Andorrana de Seguretat Social sobre les altes, les baixes i les modificacions dels titulars de negocis o indústries i dels administradors de societats inscrits als registres de comerç i indústria, de professions liberals, d'explotacions agrícoles i ramaderes i de societats."

Article 9

Es modifica l'article 38 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 38

Utilització de mitjans electrònics, informàtics o telemàtics

1. La inscripció de l'empresa, l'afiliació, l'alta i la baixa i la variació de dades poden formalitzar-se també subministrant els documents i les dades corresponents per mitjans o procediments electrònics, informàtics o telemàtics, en les condicions que s'estableixin per reglament.

2. La Caixa Andorrana de Seguretat Social també pot usar els mitjans o procediments electrònics, informàtics o telemàtics a efectes de comunicacions i notificacions d'acord amb la legislació aplicable en matèria de notificació d'actes administratius per mitjans electrònics.

3. Les dades dels afiliats queden emparades per la legislació sobre protecció de dades de caràcter personal d'Andorra. La Caixa Andorrana de Seguretat Social assegura i es responsabilitza que aquestes dades romanen protegides de qualsevol ús fraudulent. Igualment estableix les mesures tècniques i d'organització necessàries per garantir la confidencialitat i la seguretat de les dades personals que siguin objecte de tractament."

Article 10

Es modifica l'article 47 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 47

Competències

Són competències del Consell d'Administració:

- a) Representar la Caixa Andorrana de Seguretat Social, judicialment i extrajudicialment, amb facultat de delegació parcial en qualsevol dels seus membres o en la Direcció General.
- b) Nomenar la persona que assumeixi les funcions de president.
- c) Nomenar la persona que assumeixi les funcions de director general.
- d) Controlar l'execució dels acords que pren, les directrius donades a la Direcció General i el funcionament correcte de l'entitat.
- e) Crear, si escau, comissions delegades.

f) A proposta de la Direcció General, nomenar i separar, si concorren causes justificades, les persones que assumeixen funcions de director adjunt, directores de departament, caps dels serveis, així com el personal assimilat.

g) A proposta de la Direcció General, contractar el personal al servei de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

h) Emetre informes per al Govern quan aquesta Llei ho disposa, quan es proposi la modificació de les prestacions o de les cotitzacions o quan el mateix Consell d'Administració consideri oportunes aquestes modificacions.

i) Concloure l'adopció de convenis amb els col·legis professionals, els prestadors de serveis de salut i els establiments de salut d'Andorra i de l'estranger en la forma que regula aquesta Llei.

La Caixa Andorrana de Seguretat Social ha d'informar el Govern de l'adopció d'aquests convenis.

j) Resoldre els recursos administratius a què es refereix l'article 257.

k) Aplicar les normes tècniques i administratives d'aplicació dels tractats i dels convenis internacionals.

l) Examinar i, si escau, aprovar els estats financers anuals, d'acord amb l'article 87.

m) Examinar i, si escau, aprovar els avantprojectes dels pressupostos, d'acord amb l'article 88.

n) Fer el seguiment de la gestió financera de les branques general, de jubilació i del fons de reserva, i encarregar els estudis actuuarials que analitzin la viabilitat financera de la branca de jubilació.

o) Elaborar i sotmetre al Govern els avantprojectes de llei de crèdit extraordinari o de suplement de crèdit.

p) Emetre informes i fer propostes al Govern quan s'elaboren textos legals o reglamentaris que tenen una incidència directa sobre l'organització, el funcionament o l'estructura financera de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

q) Elaborar un reglament intern de funcionament del Consell d'Administració

i publicar-lo al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

r) Aprovar i publicar al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra els reglaments interns necessaris per regular i organitzar el treball de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

s) Qualsevol altra competència o facultat que la legislació li pugui assignar."

Article 11

Es modifica l'article 54 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 54

Periodicitat de les reunions i els actes

1. El Consell d'Administració es reuneix almenys un cop al mes, llevat de causa justificada. El president convoca les reunions a iniciativa pròpia, a petició de la Direcció General o de tres membres del Consell d'Administració, amb un ordre del dia que ha d'incloure la data, l'hora i el lloc de la reunió. Llevat l'acord en sentit contrari del Consell d'Administració, no pot començar cap deliberació sobre una determinada qüestió si amb una antelació mínima de cinc dies no s'ha distribuït a cada membre la documentació relativa a la qüestió objecte de deliberació.

2. De cada sessió, la Secretaria n'entén l'acta. Cada acta inclou almenys el nombre i la identitat de les persones assistents, la data, la totalitat dels acords adoptats i de les constàncies sol·licitades per les persones assistents.

3. Després de l'aprovació del Consell d'Administració, l'acta la signen el president i el secretari, es custodia a la Caixa Andorrana de Seguretat Social i se'n facilita una còpia als membres del Consell d'Administració que ho sol·licitin."

Article 12

S'afegeix a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, l'article 55 bis, amb la redacció següent:

"Article 55 bis

Política d'informació i transparència

1. El president del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social compareix anualment davant la comissió legislativa del Consell General

designada per al seguiment de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, per presentar un informe sobre la situació econòmico-financera de les diferents branques que integren el sistema de seguretat social i de les propostes de millora a aplicar segons el criteri del Consell d'Administració.

2. Els empresaris i les persones afiliades al règim de seguretat social poden fer consultes relatives exclusivament a la interpretació de l'articulat de la Llei que han de ser contestades, en un termini màxim d'un mes, per la Caixa Andorrana de Seguretat Social. El Govern ha d'establir reglamentàriament els termes i l'abast en què es poden efectuar aquestes consultes.

3. Els membres elegits en representació dels col·legis electorals descrits a l'article 44 actuen com a intercessors entre el col·lectiu al qual representen i el Consell d'Administració. D'acord amb aquesta funció, plantegen al Consell d'Administració els dubtes i peticions d'informació de caràcter general que els hi trameten els assegurats i cotitzants adscrits al col·legi electoral que representen, i comuniquen a aquests darrers les respostes o informació que acordi el Consell d'Administració.

4. La Caixa Andorrana de Seguretat Social ha de publicar a la seva pàgina web:

a) Els acords del Consell d'Administració de caràcter general que puguin tenir repercussió sobre els assegurats.

b) La proposta d'actualització de les cotitzacions, del factor de conversió o del coeficient tècnic esmentat en l'article 202.

c) L'estudi actuarial esmentat a l'article 88.

d) La liquidació del pressupost o l'estat de comptes aprovat pel Consell d'Administració a la fi de cada exercici pressupostari.

e) Els documents i informes que el Consell d'Administració aprova i lliura al Govern.

f) Informació, amb periodicitat anual, sobre la composició i l'evolució dels fons de reserva de la branca de jubilació.

g) Els documents referents a la cartera de serveis, les tarifes de responsabilitat, la taula de patologies, la nomenclatura d'ajudes tècniques i de pròtesis, els articles ortopèdics i el barem de càlcul del grau d'incapacitat.

h) La resposta a les consultes de caràcter general formulades en relació amb l'articulat de la Llei.

i) Qualsevol altre document o informació d'interès pels assegurats.”

Article 13

Es modifica l'article 62 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 62

Delegació de la signatura

Amb l'acord previ del Consell d'Administració, el director general pot delegar la seva signatura en el director adjunt i en els directors de departament, a fi d'atendre les necessitats del servei. Aquestes delegacions es publiquen al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.”

Article 14

Es modifica l'article 67 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 67

Dret de vot

1. Totes les persones assegurades directes a la branca general a la Caixa Andorrana de Seguretat Social majors de divuit anys tenen dret de vot per elegir la persona o les persones representants del col·lectiu de cotitzants al qual pertanyen.

2. És possible ser persona electora en més d'un col·legi electoral, però en cada col·legi cada elector només té un vot.

3. En el cas que l'empresari sigui una persona jurídica, o una comunitat de béns, el dret de vot exercit pel representant computa per la persona jurídica o la comunitat de béns representada.”

Article 15

Es modifica l'article 68 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social que queda redactat com segueix:

“Article 68

Col·legis electorals

S'institueixen, a l'efecte merament electoral, tres col·legis que inclouen les persones cotitzants a la Caixa Andorrana de Seguretat Social amb dret de vot, i són els següents:

a) El col·legi electoral de les persones assegurades assalariades i assimilades, així com les persones incloses en els règims especials dels articles 221, 223 bis i 224 bis.

b) El col·legi electoral dels pensionistes, que integra les persones beneficiàries d'una pensió de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, així com les persones que es troben incloses en els règims especials dels articles 222 i 225.

c) El col·legi electoral dels empresaris, de les persones que realitzen una activitat per compte propi i de les persones incloses en els règims especials dels articles 223 ter i 223 quater.”

Article 16

Es modifica l'article 69 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 69

Persones candidates

1. Totes les persones candidates a la funció de membre elegit al Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social o de suplent han de reunir les condicions següents:

a) Ser majors d'edat i residir legalment al Principat d'Andorra.

b) Haver cotitzat durant un mínim de vuit anys durant els deu darrers immediatament anteriors a la data de convocatòria de les eleccions en qualsevol dels col·lectius.

c) Haver cotitzat els cinc últims anys anteriors a la data de la convocatòria en un dels col·lectius que integren el col·legi electoral per al qual es presenten a l'elecció, excepte en el cas del col·legi dels pensionistes, en què la durada mínima és de tres mesos.

d) Estar al corrent de pagament de les cotitzacions, els recàrrecs i les sancions acordades per resolució ferma.

e) Presentar un nombre mínim de signatures de cotitzants del col·legi electoral al qual es presenten a l'elecció tant la persona candidata com la suplent, que s'especifica a continuació:

i) Cinquanta signatures per a la candidatura per representar els pensionistes.

ii) Cinquanta signatures per a la candidatura per representar el col·lectiu dels empresaris i els treballadors per compte propi.

iii) Cent signatures per a la candidatura per representar les persones assegurades assalariades i la resta dels cotitzants.

2. Una mateixa persona només es pot presentar a l'elecció en un sol col·legi electoral, a títol de candidata o de suplent.”

Article 17

Es modifica l'article 79 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 79

Òrgans competents

1. Les funcions referides a l'article anterior, d'acord amb l'organització aprovada pel Consell d'Administració a proposta de la Direcció General, les exerceixen:

a) L'Àrea de Control Sanitari.

b) L'Àrea de Control Administratiu.

c) El Gabinet Jurídic.

2. Aquests òrgans poden emprendre totes les accions investigadores que siguin necessàries, amb la col·laboració, si escau, dels departaments competents del Govern, dins dels límits que estableix la legislació sobre protecció de dades de caràcter personal.

3. Són funcions de l'Àrea de Control Sanitari:

a) Convocar qualsevol persona que pugui aportar informacions d'interès.

b) Demanar informació a totes les persones que cregui convenient.

c) Donar l'autorització mèdica per a les prestacions que requereixin un acord previ de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

- d) Expedir altes mèdiques.
 - e) Practicar les revisions mèdiques pertinents relacionades amb les prescripcions.
 - f) Informar els assegurats sobre les prestacions cobertes i el bon ús dels serveis sanitaris.
 - g) Participar en les comissions en què està prevista la seva participació per reglament.
 - h) Valorar el grau d'invalidesa, en el si d'una comissió creada a tal efecte, especificant, de forma detallada, els elements que s'han tingut en compte per a la determinació del grau d'invalidesa.
4. Són funcions de l'Àrea de Control Administratiu:
- a) Convocar qualsevol persona que pugui aportar informacions d'interès.
 - b) Presentar-se en qualsevol lloc de treball per efectuar els controls relacionats amb el compliment de la normativa.
 - c) Demanar informació a totes les persones que cregui convenient.
 - d) Elaborar informes i aixecar acta dels fets i de les circumstàncies que poden constituir infraccions a la normativa sobre seguretat social d'acord amb l'article 78.2.
 - e) Participar en la instrucció de procediments sancionadors.
 - f) Presentar-se al domicili de les persones assegurades en situació de baixa per incapacitat temporal per al treball per tal de comprovar que es troben al seu domicili en la franja horària pertinent segons el que s'estableixi per reglament.
 - g) Accedir de forma automàtica a dades relatives a la titularitat d'empreses i de societats, per tal de comprovar que els titulars no consten com a persones assegurades indirectes i a càrrec d'una persona assegurada directa.
 - h) Constatar totes les infraccions o els mancaments comesos pels subjectes contra el règim de seguretat social.
 - i) Expedir altes administratives.

5. Són funcions del Gabinet Jurídic:

- a) Convocar qualsevol persona que pugui aportar informacions d'interès.
- b) Demanar informació a totes les persones que cregui convenient.
- c) Participar en la instrucció de procediments sancionadors.
- d) Resoldre totes les dificultats o divergències que es puguin produir en l'aplicació del règim de seguretat social.
- e) Efectuar i incoar les accions davant la tercera persona responsable i/o la seva companyia d'assegurances en les accions de rescabament per part d'una tercera persona.
- f) Informar sobre tots els recursos presentats al Consell d'Administració i proposar les resolucions escaients.
- g) Recopilar i facilitar trimestralment al Consell d'Administració la jurisprudència emanada dels òrgans jurisdiccionals."

Article 18

Es modifica l'article 86 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 86

Fonts de finançament

1. El sistema de seguretat social es finança mitjançant les cotitzacions corresponents a les persones assegurades, les quantitats recaptades en concepte de recàrrecs, sancions i altres de semblants característiques, els sistemes complementaris de finançament procedents del pressupost del Govern i, si escau i en els termes que es fixin per llei, mitjançant la utilització del fons de reserves o de qualsevol altra font que s'hi determini.
2. El patrimoni del fons de reserves de la branca jubilació s'ha de mantenir com a mínim amb l'import que presenti el 31 de desembre de l'any anterior al primer any en què els ingressos per cotitzacions i recàrrecs d'aquesta branca siguin inferiors a les prestacions contributives al seu càrrec més les despeses administratives que corresponguin.
3. El pressupost de l'Administració general finança les despeses següents del sistema de seguretat social:

a) Els complements no contributius de les pensions de jubilació atorgats en aplicació de l'article 203 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

b) Els complements no contributius de les pensions de viduïtat atorgats en aplicació de l'article 184.

c) La part corresponent als imports destinats al pagament dels punts de jubilació atorgats sobre la base de l'article 41 del Reglament tècnic de la seguretat social vigent fins a la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei.

d) Els complements no contributius de les pensions de vellesa atorgats sobre la base de l'article 2 de la Llei 4/2006, del 7 d'abril, de mesures urgents i puntuals de reforma del sistema de seguretat social vigent fins a la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei.

e) Les prestacions familiars atorgades en aplicació dels articles 207 a 216 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

f) Els complements no contributius de les pensions d'invalidesa, regulats a l'article 170 bis.

g) El dèficit pressupostari que es pugui produir a la branca general i a la branca de jubilació."

Article 19

Es modifica l'article 87 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 87

Gestió de recursos

1. La gestió de les branques general i jubilació comporta la recaptació dels seus recursos i l'aplicació de forma separada.
2. Els estats financers anuals, incloses les deduccions per cobrir les despeses de gestió, l'afectació dels resultats i les inversions, es presenten de forma clarament diferenciada per cada una de les branques segons el pla de comptabilitat establert reglamentàriament.
3. Correspon al Consell d'Administració, per majoria de les cinc vuitenes parts dels seus membres, examinar i

aprovar els estats financers i trametre'ls al Govern.”

Article 20

Es modifica l'article 88 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 88

Pressupost

1. El Consell d'Administració trameta anualment al Govern la proposta de pressupost i inclou, si escau, la proposta d'actualització de les cotitzacions, del factor de conversió regulat a l'article 201 i del coeficient tècnic reductor esmentat en l'article 202.

El Govern a través del Projecte de llei del pressupost proposa la repartició de les cotitzacions entre la part assalariada i la part empresarial, quan escau, i la revalorització anual de les pensions i el trameta al Consell General perquè sigui aprovat.

2. El pressupost de cadascuna de les branques ha de mantenir un equilibri, ja sigui mitjançant l'adaptació de les cotitzacions o bé mitjançant préstecs entre branques, dins els límits del que disposa l'article 89.

En el cas que aquest equilibri no es pugui mantenir en els termes esmentats, el pressupost de l'Estat ha d'aportar els recursos suficients per assolir aquest objectiu, sense perjudici de la utilització dels fons de reserva en els termes que es fixin per llei.

3. El pressupost de la branca de jubilació, en la modalitat contributiva, ha de tendir a un equilibri a llarg termini.

La Caixa Andorrana de Seguretat Social ha d'elaborar, com a mínim, cada tres anys, un estudi actuarial i trametre'l al Govern, proposant les mesures necessàries per mantenir la viabilitat futura de la branca de jubilació.

4. El pressupost de la branca de jubilació ha d'anar acompanyat de l'estudi actuarial pertinent actualitzat l'any que correspongui elaborar-lo segons l'apartat precedent.”

Article 21

Es modifica l'article 90 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

retat social, que queda redactat com segueix:

“Article 90

Rescabament per part d'una tercera persona responsable

1. Si una patologia soferta per una persona assegurada ha estat causada per una tercera persona responsable, la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot exigir d'aquest tercer responsable i de la seva companyia d'assegurances, solidàriament, el pagament d'un import que pot arribar fins a la totalitat de les despeses ocasionades per l'atenció sanitària íntegra de la persona assegurada que hagin resultat de la lesió i de la resta de prestacions que hagi satisfet per aquest concepte, sense perjudici d'altres compensacions econòmiques a les quals pugui tenir dret la persona assegurada lesionada.

2. En els supòsits establerts en el paràgraf anterior, la Caixa Andorrana de Seguretat Social reclama al tercer responsable l'import de totes les prestacions satisfetes a la persona assegurada en aplicació de la legislació, incloent-hi la cotització que hagi assumit la Caixa Andorrana de Seguretat Social d'acord amb l'article 105, i el capital per defunció. Si escau, la prestació mèdica o pensió abonada a la víctima o als seus familiars pot ser capitalitzada.

S'estableix per reglament el barem utilitzat per capitalitzar les pensions o les prestacions mèdiques.

3. La Caixa Andorrana de Seguretat Social pot fer efectiva la reclamació directament al tercer responsable i/o solidàriament a la companyia d'assegurances.

Si hi ha manca d'acord, pot reclamar les despeses ocasionades i els interessos legals de demora a la tercera persona responsable i/o a la seva companyia d'assegurances per la via civil d'acord amb el procediment que escaigui o en els processos penals, reclamant la totalitat de les despeses ocasionades d'acord amb les disposicions del Codi de procediment penal vigent.

4. En cas que la responsabilitat de l'accident escaigui en part a la tercera persona i en part a la víctima, la Caixa

Andorrana de Seguretat Social només pot recuperar la proporció corresponent.

5. La Caixa Andorrana de Seguretat Social no pot exigir en cap cas el rescabament d'una quantitat superior a la que els tribunals assenyalin com a indemnització que ha de pagar la tercera persona responsable.

6. La reclamació de les prestacions prescriu al cap de cinc anys a comptar de la consolidació de les lesions o de la defunció de la víctima.

7. Les administracions públiques i els particulars han de proporcionar a la Caixa Andorrana de Seguretat Social les dades que els requereixi per tal de conèixer i quantificar el dret al rescabament per part d'una tercera persona responsable.”

Article 22

Es modifica l'article 91 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 91

Rescabament en cas d'accident de treball o malaltia professional

1. Sense perjudici de l'article anterior, quan la causa de l'accident de treball o de la malaltia professional es consideri una falta inexcusable de l'empresari, la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot exigir-li les despeses que ha comportat aquest accident o aquesta malaltia professional, amb la mateixa amplitud reconeguda a l'article 90.

2. Amb aquesta finalitat, la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot reclamar a l'empresari una cotització suplementària calculada d'acord amb el salari mitjà, que pot ser percebuda durant el temps que sigui necessari fins al rescabament total.

3. S'entén com a “falta inexcusable” la falta comesa per l'empresari per imprudència o negligència sense tenir en compte les regles elementals de seguretat establertes en la normativa vigent.”

Article 23

Es modifica l'article 93 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 93

Recàrrecs

1. Un cop transcorregut el termini de pagament sense que s'hagi produït l'ingrés de les cotitzacions, es merita un recàrrec del 0,05% per cada dia de retard sobre l'import de les cotitzacions degudes durant els sis primers mesos d'impagament. Transcorregut el termini de sis mesos s'aplica un recàrrec del 20% sobre l'import impagat i aquest import, a partir de la data de l'inici del procediment de constrenyiment i fins a la data de pagament del deute, merita un interès moratori equivalent al doble de l'interès legal establert per cada any a la Llei del pressupost general.

2. El procediment de constrenyiment s'inicia mitjançant la notificació d'una provisió de constrenyiment a la persona deutora en què la Caixa Andorrana de Seguretat Social identifica el deute pendent, liquida els recàrrecs que corresponguin i la insta a efectuar el pagament.

3. En la imposició de recàrrecs es té en compte especialment si el retard en el pagament de les cotitzacions és degut a un error administratiu de la Caixa Andorrana de Seguretat Social; si és així, s'anul·la.

4. En els supòsits de bona fe i d'absència de negligència greu o de reincidència, els recàrrecs es redueixen en un 50% si l'infractor ingressa l'import de la liquidació de les cotitzacions degudes abans que el requereixi la Caixa Andorrana de Seguretat Social. Es redueixen en un 30% si l'infractor ingressa l'import de la liquidació en el termini de deu dies a comptar del requeriment.

5. A l'efecte d'aquest article, es considera "reincidència" la imposició d'un recàrrec per resolució ferma durant els darrers dos anys."

Article 24

Es modifica l'article 97 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 97

Subjectes de la cotització de les persones assalariades

1. Estan subjectes a l'obligació de cotitzar les persones assalariades que,

pel que fa a la seva activitat, es trobin compreses en el seu camp d'aplicació i els empresaris per compte del qual treballin.

2. La cotització corresponent a les persones assalariades comprèn dos aportacions:

- a) L'aportació de l'empresari.
- b) L'aportació del treballador.

3. L'aportació del treballador en la cotització és del seu càrrec exclusiu, i tot pacte en sentit contrari és nul.

L'empresari descompta als seus treballadors, en el moment de fer-los efectives les retribucions, l'aportació que correspongui a cadascun d'ells.

4. L'empresari que, havent efectuat aquest descompte, no ingressi dins del termini les aportacions corresponents als seus treballadors incorre en responsabilitat davant seu i davant la Caixa Andorrana de Seguretat Social, sense perjudici de les responsabilitats penal i administrativa que siguin procedents.

5. La manca de pagament de les cotitzacions no comporta la pèrdua dels drets a les prestacions.

La Caixa Andorrana de Seguretat Social procedeix al pagament d'aquestes prestacions, sense perjudici de la reclamació a l'empresari de les cotitzacions i els recàrrecs corresponents."

Article 25

Es modifica l'article 99 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 99

Requisit del salari mínim

1. Per tenir dret a les prestacions de la branca general, la base de cotització global mensual cotitzada per la persona assalariada, així com per la persona que realitza una activitat per compte propi, ha de ser igual o superior a l'import del salari mínim mensual oficial.

2. La persona assalariada o la que realitza una activitat per compte propi amb una base de cotització global mensual inferior a l'import del salari mínim mensual oficial, sempre que no quedi inclosa en l'àmbit d'aplicació d'un dels règims especials previstos als articles 223

bis i 224, ha de complementar la cotització amb una quantitat que, sumada a la cotització realitzada, sigui igual a aquesta base mínima, en les condicions que s'estableixen per reglament."

Article 26

Es modifica l'article 100 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 100

Percentatges de cotització de les persones assalariades

1. Els percentatges de cotització a la branca general, quan també es cotitza a la branca jubilació, són de:

Pagador	Percentatge
Part empresarial	6%
Part assalariada	2%

2. Quan, de conformitat amb el que es preveu en aquesta Llei, les persones assalariades cotitzen només a la branca general, el percentatge de cotització és del 10%. En aquest cas la part empresarial assumeix el 7% de la cotització.

3. Qualsevol modificació del percentatge de cotització a la branca general es pot portar a terme per la Llei del Pressupost per cada exercici econòmic."

Article 27

Es modifica l'article 101 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 101

Cotització de les persones que realitzen una activitat econòmica per compte propi

1. Les cotitzacions de les persones que realitzen una activitat per compte propi les satisfà directament la persona interessada.

2. La base de cotització és el salari global mensual mitjà cotitzat pel conjunt de les persones assalariades a la Caixa Andorrana de Seguretat Social de l'any natural immediatament anterior.

3. El percentatge de cotització és del 8% si cotitzen igualment a la branca jubilació. En els supòsits que, de conformitat amb aquesta Llei, només cotitzin a la branca general, el percentatge de cotització és del 10%.

4. Qualsevol modificació del percentatge de cotització a la branca general es pot portar a terme per la Llei del Pressupost per cada exercici econòmic.”

Article 28

Se suprimeix l'article 102 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Article 29

Es modifica l'article 103 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 103

Cotització de les persones assalariades

1. La base de cotització de les persones assalariades és la mateixa que s'aplica a la cotització a la branca general.

2. Els percentatges de cotització són de:

Pagador	Percentatge
Part empresarial	8,5%
Part assalariada	3,5%

3. Qualsevol modificació del percentatge de cotització a la branca jubilació es pot portar a terme per la Llei del Pressupost per cada exercici econòmic.”

Article 30

Es modifica l'article 104 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 104

Cotització de les persones que realitzen una activitat per compte propi

1. La base de cotització de les persones que realitzen una activitat per compte propi és la mateixa que s'aplica a la cotització a la branca general.

2. El percentatge de cotització és del 12%.”

Article 31

Es modifica l'article 108 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 108

Procediment

1. El període voluntari de recaptació s'inicia en la data de començament del termini reglamentari d'ingrés i es prolonga, si no hi ha pagament o una altra causa d'extinció del deute, fins a l'emissió de la provisió de constrenyiment, amb la qual s'inicia el període de recaptació executiva.

2. Transcorregut el termini reglamentari d'ingrés sense pagament del deute, s'apliquen els recàrrecs corresponents i els interessos moratoris establerts en la present Llei.

3. La Caixa Andorrana de Seguretat Social pot procedir a la recaptació per via de constrenyiment, d'acord amb les normes que regulen el procediment de recaptació tributària en període executiu; també pot acudir al saig per obtenir l'execució forçosa. En qualsevol cas, la impugnació en via administrativa o jurisdiccional de l'acte que s'executa impedeix l'execució forçosa fins que l'acte esdevingui ferm. L'òrgan competent per acordar i tramitar l'execució forçosa és la Direcció General, que la pot delegar en el director adjunt o en un o diversos caps de servei.

4. El procediment de recaptació s'impulsa d'ofici en tots els seus tràmits i només se suspèn en els casos que s'estableixin per reglament.

5. La terminació del procediment recaptatori, tant en període voluntari com en via executiva, es produeix en els casos d'anul·lació o extinció del deute perseguit en els termes i les condicions que s'estableixen per reglament.

6. En tot allò no previst en aquesta Llei s'aplica el procediment establert pel Codi de l'Administració i la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal.

7. En cas de cessació de pagaments i/o fallida d'una empresa, la Caixa Andorrana de Seguretat Social reclama les cotitzacions degudes actualitzades en qualitat de creditor preferent.

Aquesta preferència no s'aplica en relació amb els salaris deguts per l'empresa.”

Article 32

Es modifica l'article 109 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 109

Prescripció de les cotitzacions i dels recàrrecs

1. Les cotitzacions prescriuen al cap de cinc anys comptats des del darrer dia del termini indicat a l'article 96.2. La prescripció de la cotització comporta la dels recàrrecs i la de qualsevol altre accessori que porti causa de la cotització prescrita.

Un cop abonada la cotització però no els recàrrecs i els accessoris, el termini de prescripció de la reclamació dels recàrrecs i altres obligacions accessoris també és de cinc anys, comptats des del mateix termini indicat a l'apartat anterior.

2. El reconeixement del deute o la seva reclamació interrompen la prescripció.”

Article 33

Es modifica l'article 110 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social que queda redactat com segueix:

“Article 110

Acció protectora del sistema de la seguretat social

1. L'acció protectora del sistema de la seguretat social comprèn les prestacions regulades en aquesta Llei, tant en la modalitat contributiva com en la no contributiva.

2. Les prestacions de la seguretat social d'un import mensual igual o inferior al salari mínim no poden ser objecte de retenció, cessió total o parcial, compensació o descompte, excepte quan es tracti del compliment de les obligacions alimentàries a favor del cònjuge i els fills.

3. De la part compresa entre el salari mínim i el doble del seu import, es pot retenir el cinquanta per cent. Aquest import es redueix en un deu per cent per cada fill o ascendent que estiguin a càrrec de la persona beneficiària de la prestació. Allò que excedeixi del

doble del salari mínim es pot retenir íntegrament.”

Article 34

Es modifica l'article 111 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 111

Condicions del dret a les prestacions

1. Les persones incloses en el camp d'aplicació de la seguretat social causen dret a les seves prestacions quan, a més de les particularitats exigides per a la respectiva prestació, reuneixen el requisit general d'estar afiliades i en alta o en situació assimilada a l'alta, en sobrevenir la contingència o situació protegida, excepte disposició legal expressa en contra.

2. En les prestacions la concessió o quantia de les quals requereix determinats períodes de cotització només són computables les cotitzacions efectivament realitzades o les expressament assimilades a aquestes cotitzacions, sense perjudici del règim d'automaticitat regulat a l'article 97.5.

3. Les situacions d'incapacitat temporal o de maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs, i les que corresponen a meritació de pensions d'invalidesa, són computables a l'efecte dels períodes previs respectius de cotització exigits.

4. No s'exigeixen períodes previs de cotització per al dret a les prestacions que es deriven d'accident de treball o de malaltia professional, excepte disposició legal expressa en contra.”

Article 35

Es modifica l'article 113 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 113

Pagament de les prestacions

El pagament de les prestacions es realitza ordinàriament mitjançant transferència bancària i no genera cap despesa per al beneficiari quan la prestació es percep a Andorra. Si la prestació es percep fora d'Andorra la despesa a càrrec del beneficiari es regula per reglament.”

Article 36

Es modifica l'article 118 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 118

Prestacions per a les persones que realitzen una activitat per compte propi.

1. Les persones que realitzen una activitat per compte propi tenen dret a totes les prestacions previstes en aquesta branca quan, a més dels requisits particulars exigits per cada prestació es troben en situació d'alta laboral en sobrevenir la contingència protegida i estan al corrent de pagament de les seves cotitzacions, excepte que aquesta Llei fixi el contrari.

La concessió d'ajornament per al pagament de les cotitzacions de les persones que realitzen una activitat per compte propi dona dret a les prestacions previstes en aquesta branca sempre que es doni compliment a les condicions de l'ajornament.

2. Si aquestes persones en el moment de sol·licitar la demanda de prestacions, no estan al corrent de pagament de les seves cotitzacions i no compleixen les condicions de l'ajornament, però es troben en situació d'alta laboral, no es podrà emetre cap document de presa en càrrec i rebran les prestacions que els correspongui de manera retroactiva en el moment en què hagin fet l'esmentat pagament, sense perjudici dels recàrrecs que se'ls imposin.

3. Les prestacions que derivin d'accident laboral o malaltia professional no exigeixen períodes previs de cotització.”

Article 37

Es modifica l'article 121 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 121

Càlcul de les prestacions

1. La base de càlcul de les prestacions per a una persona assalariada és el seu salari global mensual mitjà dels darrers dotze mesos treballats dins dels vint-i-quatre mesos immediatament anteriors a la data del fet causant.

Si la persona assalariada ha treballat menys de dotze mesos dins dels vint-i-quatre mesos precedents al fet causant, la base de càlcul és el seu salari global mensual mitjà del període efectivament treballat.

Si la persona assegurada no justifica cap període declarat durant els vint-i-quatre mesos anteriors al fet causant, la base de càlcul que es pren en consideració és el salari mínim.

2. La base de càlcul de les prestacions per a una persona que realitza una activitat econòmica per compte propi correspon al salari global mitjà cotitzat a la Caixa Andorrana de Seguretat Social pel conjunt de les persones assalariades de l'any immediatament anterior a la data del fet causant.

3. S'entén com a “fet causant”, per a la prestació econòmica d'incapacitat temporal, l'emissió del certificat esmentat en l'article 144; per a la maternitat i la paternitat, la data del part o l'arribada efectiva de l'infant a la família en cas d'adopció; per al risc durant l'embaràs, el mateix dia que comença el període de descans corresponent, d'acord amb la regulació de la Llei de la seguretat i la salut en el treball; per a la invalidesa, la data en què se sofreix la reducció de la capacitat de guany o el moment que es declara la deterioració prematura de l'organisme; i per a la viduitat i l'orfenesa, la defunció de la persona assegurada directa.

4. La base de càlcul en altres situacions es determina per reglament.”

Article 38

Es modifica l'article 122 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 122

Actualització de les prestacions

1. Les prestacions econòmiques s'actualitzen a través de la Llei del pressupost en funció del que estableix l'article 200 bis.

2. Les prestacions econòmiques corresponents a incapacitat temporal, maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs es mantenen constants durant tot el període en què es percep la prestació.”

Article 39

Es modifica l'article 132 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 132

Objecte

D'acord amb el sistema de nomenclatura mencionat en els articles 134 i 136, les prestacions de reembossament estan destinades a compensar les persones assegurades amb:

- a) La cobertura de les despeses derivades dels actes, processos i serveis sanitaris de l'àmbit hospitalari, sociosanitari, ambulatori especialitzat i d'atenció primària destinats a la prevenció, el diagnòstic, el tractament i la rehabilitació.
- b) La cobertura de les despeses derivades dels medicaments, els productes sanitaris i els dieteticoterapèutics.
- c) El transport sanitari.
- d) Les despeses de desplaçament i d'allotjament de la persona malalta i d'un acompanyant, en les condicions que s'estableixen per reglament.”

Article 40

Es modifica l'article 133 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 133

Persones beneficiàries

1. Tenen dret a gaudir de les prestacions de reembossament, sempre que compleixin els requisits de l'article 99 d'aquesta Llei, les persones assalariades, les persones que realitzen una activitat per compte propi, les persones incloses dins de qualsevol dels règims especials, les persones beneficiàries de prestacions econòmiques i pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social o del Govern, així com les persones assegurades indirectes, en les condicions definides en aquesta Llei.

2. Per tenir dret a les prestacions de reembossament, la persona que sigui beneficiària d'una pensió de jubilació ha d'haver acumulat, com a mínim, 500 punts.

3. Sols té dret a les prestacions de reembossament la persona que sigui beneficiària d'una pensió vitalícia de viduïtat si el seu cònjuge difunt, en el moment de la defunció, havia acumulat, com a mínim, 500 punts.”

Article 41

Es modifica l'article 134 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 134

Nomenclatura

1. Les prestacions de reembossament queden definides per un sistema de nomenclatura i d'acord amb la cartera de serveis i de productes de salut fixada pel Govern que s'ha de publicar al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

2. La nomenclatura fa referència:

- a) als actes, els serveis, els processos i els productes de salut coberts;
- b) als prestadors autoritzats a efectuar el servei amb càrrec a la Caixa Andorrana de Seguretat Social;
- c) a les condicions de prestació;
- d) a la compatibilitat o incompatibilitat amb altres actes;
- e) a les tarifes de responsabilitat.

3. El Govern aprova aquest sistema de nomenclatura per reglament, després de l'informe preceptiu però no vinculant del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.”

Article 42

Es modifica l'article 135 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 135

Tarifes de responsabilitat

1. S'entén per “tarifes de responsabilitat” el valor assignat als actes, processos, productes i serveis inclosos a la nomenclatura.

2. Les tarifes dels medicaments i productes s'estableixen prenent com a base els preus unitaris o de referència.

3. Les tarifes poden indexar-se en funció del volum d'actes facturats.”

Article 43

Es modifica l'article 136 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 136

Establiment de nomenclatura i tarifes de responsabilitat

1. L'establiment i l'actualització de la nomenclatura i de les tarifes de responsabilitat es pot fer per acte professional, per procés d'atenció, per productes o serveis, per estades, per pressupost global o per qualsevol altra unitat en ús, d'acord amb el que s'estableixi per reglament, amb l'informe previ del Consell d'Administració.

2. Quan les tarifes de responsabilitat fan referència a processos d'atenció sanitària en els quals intervenen diversos prestadors, la Caixa Andorrana de Seguretat Social reembossa l'import total de la tarifa al prestador principal amb l'obligació que el prestador principal remuneri els prestadors restants. Reglamentàriament s'ha de definir el prestador principal en els processos en què intervinguin diversos prestadors de serveis de salut.”

Article 44

Es modifica l'article 138 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 138

Col·laboració entre la Caixa Andorrana de Seguretat Social i els prestadors de serveis de salut

1. La col·laboració entre la Caixa Andorrana de Seguretat Social i els prestadors de serveis de salut establerts a Andorra s'estableix mitjançant convenis d'acord amb el que segueix:

- a) La Caixa Andorrana de Seguretat Social, per establir convenis amb els prestadors de salut, els negocia amb els diversos col·legis professionals directament afectats i, una vegada conclosos, els prestadors de serveis de salut s'hi poden adherir. L'adhesió pot comportar condicions específiques per a determinats especialistes segons la particularitat del servei ofert.

En el cas que la Caixa Andorrana de Seguretat Social i un col·legi professional

directament afectat no arribin a concloure cap conveni, la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot establir un conveni individualitzat amb els prestadors de serveis de salut.

Aquestes regles també s'apliquen en cas de modificació d'un conveni.

b) El conveni ha de definir les relacions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social amb les persones i entitats prestadores de serveis, així com l'obligació d'aquestes persones i entitats d'aplicar una nomenclatura i unes condicions tarifàries determinades, i prestar els serveis en les condicions que estableix la normativa vigent en cada moment.

c) Per signar conveni els professionals de la salut han d'estar degudament acreditats pel ministeri responsable de la salut d'acord amb els criteris que s'estableixin per reglament.

d) Els convenis inclouen objectius de qualitat assistencial així com de racionalització de la despesa d'acord amb la política sanitària i pressupostària del Govern.

e) La col·laboració entre un prestador sanitari i la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot incloure tots o una part dels serveis oferts pel prestador a unes condicions tarifàries fixades en el conveni.

f) En els convenis han de constar els motius de desconvençió d'acord amb el que estableix aquesta Llei i el seu desenvolupament reglamentari.

2. La col·laboració entre la Caixa Andorrana de Seguretat Social i els prestadors i altres entitats de serveis de salut i establiments sanitaris establerts a l'estranger es regula d'acord amb els convenis específics signats i seguint els criteris de planificació sanitària que estableix el Govern."

Article 45

Es modifica l'article 139 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 139

Reembossament de les prestacions

1. La Caixa Andorrana de Seguretat Social, d'acord amb els articles 132 i següents, reembossa, totalment o parcialment, les tarifes de responsabilitat

corresponents a les prestacions incloses en la nomenclatura quan siguin efectuades, prescrites i dispensades per prestadors de serveis de salut que hagin signat el conveni amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social o s'hi hagin adherit, tant si són nacionals com estrangers.

2. La Caixa Andorrana de Seguretat Social reembossa el 33% de les tarifes de responsabilitat de les prestacions incloses en la nomenclatura quan siguin efectuades per prestadors de serveis de salut que no tenen o que no s'han adherit a un conveni amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social. Aquest percentatge es pot modificar per la Llei del pressupost.

3. Si la prestació s'ha efectuat per un prestador de serveis de salut no convençionat en condicions d'urgència justificada en una àrea geogràfica en la qual no hi ha cap prestador convençionat, el reembossament de la prestació es realitza en les mateixes condicions que si es tractés d'un prestador establert a Andorra que tingui signat un conveni amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social. Aquest supòsit es regula per reglament.

4. Les despeses derivades de prestacions sanitàries es poden abonar a l'assegurat directe o al prestador.

5. S'abonen en el 100% de les tarifes de responsabilitat i sempre d'acord amb la nomenclatura vigent les despeses derivades de les prestacions efectuades o prescrites com a conseqüència d'un accident laboral o d'una malaltia professional.

6. També tenen dret a un reembossament del 100% de les tarifes de responsabilitat les persones següents:

a) Les persones discapacitades que rebin una pensió de solidaritat i les persones que, com a conseqüència d'una invalidesa, resten incapacitades per exercir qualsevol activitat professional.

b) Les persones amb recursos econòmics insuficients, d'acord amb els requisits establerts per reglament.

c) Els orfes fins als 18 anys, o fins als 25 anys en el cas que cursin estudis en un establiment d'ensenyança reconegut.

d) Les persones que resten sota la tutela del Govern.

7. El Govern, després de l'informe del Consell d'Administració de la Caixa

Andorrana de Seguretat Social, pot establir reglamentàriament altres supòsits en què determinats col·lectius tenen dret a un reembossament fins a un 100% de les tarifes de responsabilitat.

8. La resta de prestacions s'abonen en funció de la participació de la persona beneficiària que s'estableix en l'article 139 bis."

Article 46

S'afegeix a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, l'article 139 bis, amb la redacció següent:

"Article 139 bis

Participació de la persona beneficiària

1. La participació de la persona beneficiària en les tarifes dels actes, productes i processos inclosos en la nomenclatura pot representar una quantitat fixa o bé un valor proporcional a les tarifes. En aquest darrer cas, la persona beneficiària, participa en els percentatges següents:

a) Fins a un 10% de les tarifes per despeses derivades de l'atenció hospitalària.

b) Fins a un 25% de les tarifes per despeses derivades d'altres actes, productes o processos d'atenció sanitària. No obstant, en el cas d'aquells nous productes o processos assistencials sanitaris o professionals sanitaris que progressivament es puguin desenvolupar i incloure dins el conjunt de les prestacions de la nomenclatura en el marc del desplegament del Model Andorrà d'Atenció Sanitària (MAAS), aquest percentatge podrà oscil·lar entre el 10% i el 50% de les tarifes, en funció del tipus de prestació i llurs possibles evolucions tecnològiques, les condicions de dispensació de l'atenció, el tipus de centre o establiment que proveeix els serveis i el grup de població afectat.

2. La participació de la persona beneficiària en les diferents tarifes dels actes, productes i processos inclosos en la nomenclatura es poden modificar per la Llei del pressupost previ informe del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

3. Per la Llei del pressupost també es poden fixar límits màxims a la participació en la despesa en atenció hospitalària

i en els altres actes, productes i serveis sanitaris de les persones beneficiàries que presentin recursos reduïts o patologies cròniques.”

Article 47

Es modifica l'article 140 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 140

Finalització de les prestacions

1. Les prestacions de reembossament atorgades com a conseqüència d'un accident o d'una malaltia constatats abans o després de la data del cessament laboral o de la finalització de l'activitat professional, es reembossen mentre duri la malaltia o els efectes de l'accident i sempre que la persona afectada mantingui la residència a Andorra, d'acord amb els límits següents:

- a) Fins a seixanta dies després de la data del cessament o de la finalització si abans de la demanda de prestacions ha cotitzat menys de sis mesos.
- b) Fins a noranta dies després de la data del cessament o de la finalització si abans de la demanda de prestacions ha cotitzat entre sis i trenta-sis mesos.
- c) Fins a cent vint dies després de la data del cessament o de la finalització si abans de la demanda de prestacions han cotitzat més de trenta-sis mesos.

Als efectes d'aquest article, el requisit de residència a Andorra s'equipara al fet de disposar d'autorització de treball per a treballadors fronterers.

2. Els límits establerts al número anterior, si en el moment de la data del cessament o de la finalització es perceben prestacions econòmiques d'incapacitat temporal o maternitat, comencen a comptar des del moment en què finalitza el dret a percebre la prestació a la qual té dret la persona beneficiària.”

Article 48

Es modifica l'article 141 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 141

Règim d'atorgament de les prestacions

1. S'entén per “tercer pagador” el règim en el qual la Caixa Andorrana de

Seguretat Social abona directament al prestador de serveis les despeses que són a càrrec de la seguretat social.

2. La Caixa Andorrana de Seguretat Social reembossa en règim de tercer pagador, en les condicions que es fixin reglamentàriament, les despeses derivades de les prestacions següents:

- a) les prestacions que tenen dret al reembossament del 100% de les tarifes de responsabilitat detallades a l'article 139;
- b) les prestacions hospitalàries;
- c) les prestacions en les quals la participació de la persona beneficiària estigui limitada amb un import màxim anual, d'acord amb l'article 139 bis 3;
- d) les prestacions en les quals la persona beneficiària participa en un import fix o per a les quals la tarifa s'indexa al nombre d'actes facturats.

3. Per reglament es poden establir altres casos en què les prestacions es reembossen en règim de tercer pagador.

4. En els supòsits en què no sigui aplicable el règim de tercer pagador, la persona assegurada paga directament als prestadors i posteriorment demana el reembossament a la Caixa Andorrana de Seguretat Social.”

Article 49

Es modifica l'article 142 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 142

Reembossament en cas de maternitat

1. Tenen dret a gaudir de les prestacions de reembossament en cas de maternitat, sempre que compleixin els requisits de l'article 99 d'aquesta Llei, les persones assalariades, les persones que realitzen una activitat per compte propi, les persones incloses dins de qualsevol dels règims especials, les persones beneficiàries de prestacions econòmiques i de pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social o del Govern, així com les persones assegurades indirectes, en les condicions definides per aquesta Llei.

2. Les prestacions de reembossament en cas de maternitat comprenen:

a) El pagament del preu fet del part corresponent als honoraris del metge o del llevador.

b) El reembossament de les despeses de sojorn a la clínica o a l'hospital.

c) La cobertura de les despeses mèdiques, de farmàcia i d'hospitalització que es puguin produir eventualment a conseqüència del part.

d) Els controls prenatals definits per reglament.

e) Les despeses derivades de l'estat de salut del nadó mentre estigui ingressat a la clínica o a l'hospital.

3. Les despeses derivades d'actes sanitaris efectuats com a conseqüència de la maternitat s'abonen en el 100% de les tarifes de responsabilitat i sempre d'acord amb la nomenclatura dels actes sanitaris vigents.

4. Quan s'ha esgotat el cobrament de la prestació econòmica per maternitat i la persona beneficiària no pot reincorporar-se a la feina per motius de salut, sigui assalariada o realitzi una activitat per compte propi, prèvia emissió del certificat assenyalat en l'article 144, té dret ella i el seu fill a percebre les prestacions de reembossament d'acord amb la regulació de l'article 139 bis.”

Article 50

Es modifica l'article 144 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 144

Consulta mèdica i certificat

1. Per a qualsevol interrupció de l'activitat professional a causa de malaltia o d'accident, la persona assegurada ha de consultar un metge o odontòleg, obtenir el certificat al qual es refereix aquest article i seguir el tractament mèdic prescrit.

2. Quan es cursa una sol·licitud de prestacions econòmiques per incapacitat temporal, la persona assegurada ha de presentar un certificat establert per un metge o odontòleg convençonat que atesti que la persona assegurada està temporalment impedida per exercir la seva activitat professional, el motiu de l'impediment, i el nombre de dies

previsiblement necessaris per al procés curatiu.

El termini de presentació d'aquest certificat, la seva regulació i la codificació de les causes d'interrupció laboral es determinen reglamentàriament d'acord amb estàndards internacionals.

No s'admetran sol·licituds d'aquestes prestacions econòmiques que es presentin dins del termini del qual disposa l'empresa per comunicar la baixa de la persona treballadora d'acord amb l'article 35, llevat que derivin d'un accident degudament acreditat i esdevingut durant la relació laboral.

3. Poden certificar la incapacitat temporal i prescriure les pròrrogues admeses en aquesta Llei els metges i odontòlegs convençionats i, en situacions en què no sigui possible la intervenció d'un metge o odontòleg convençionat, un metge de l'àrea de control sanitari."

Article 51

Es modifica l'article 145 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social que queda redactat com segueix:

"Article 145

Taula de patologies, durada de la baixa i especialitat dels facultatius

1. S'ha d'establir per reglament una taula que relacioni les patologies més corrents, el nombre de dies de baixa que corresponen habitualment com a màxim a cada patologia i les persones prestadores de serveis de salut habilitades per prescriure la baixa i les eventuais pròrrogues.

Aquesta relació es fonamenta en estudis elaborats per l'Organització Mundial de la Salut o per altres organismes internacionals i es fa amb la consulta prèvia a les persones prestadores de serveis de salut en exercici a Andorra i als col·legis que les representen.

2. Si la baixa s'ha de prorrogar, el metge tractant, a requeriment de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, ha de presentar un informe mèdic complementari detallat que justifiqui la pròrroga."

Article 52

Es modifica l'article 146 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

retat social, que queda redactat com segueix:

"Article 146

Examen complementari

1. L'àrea de control sanitari de la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot convocar, durant tot el període en què la persona assegurada percep la prestació econòmica, les persones beneficiàries de prestacions econòmiques i realitzar qualsevol activitat que tingui per objecte comprovar el manteniment dels fets i de la situació que va ser la causa origen de la prestació.

2. Quan la Caixa Andorrana de Seguretat Social, en vista de les seves activitats de comprovació i després d'escoltar els prestadors de serveis de salut que li han prescrit la baixa, considera que la persona assegurada es troba en condicions de tornar a treballar, ha de donar-li l'alta mèdica.

3. La Caixa Andorrana de Seguretat Social comunica la decisió d'alta mèdica a la persona assegurada, a l'empresa si es tracta d'una persona assalariada, així com al prestador de salut que ha prescrit la baixa.

4. La no-presentació a les convocatòries de la Caixa Andorrana de Seguretat Social sense motiu justificat, no trobar-se al domicili en la franja horària segons el que s'estableixi per reglament, o la realització de qualsevol conducta contrària al procés curatiu en període d'incapacitat temporal i la constatació de demora no justificada en els tractaments, comporta l'alta administrativa i la suspensió de la prestació."

Article 53

S'afegeix l'article 146 bis a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, amb la redacció següent:

"Article 146 bis

Període de cotització

1. Per accedir a les prestacions econòmiques per incapacitat temporal derivades d'accident no laboral o malaltia comuna, la persona assegurada ha d'acreditar una de les condicions específiques següents:

a) Noranta dies de cotització dins el període dels sis mesos anteriors a la data del fet causant.

b) Cent vuitanta dies de cotització dins el període dels vint-i-quatre mesos anteriors a la data del fet causant.

2. En cas d'accident de treball o malaltia professional, no es requereix cap període previ de cotització."

Article 54

Es modifica l'article 147 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 147

Càlcul de la prestació

1. Les modalitats de pagament de les prestacions econòmiques per incapacitat temporal són les següents:

a) Per malaltia professional i accident laboral:

- Fins al trentè dia, inclòs, d'atur de treball la prestació econòmica diària és igual al 66% de la trentena part de la base de càlcul.

- A partir del trenta-unè dia, inclòs, d'atur de treball la prestació econòmica diària és igual al 70% de la trentena part de la base de càlcul.

- A partir dels cinc-cents quaranta dies d'atur de treball la prestació econòmica diària és igual al 60% de la trentena part de la base de càlcul.

b) Per malaltia comuna i accident no laboral:

- Fins al trentè dia, inclòs, d'atur de treball la prestació econòmica diària és igual al 53% de la trentena part de la base de càlcul.

- A partir del trenta-unè dia, inclòs, d'atur de treball la prestació econòmica diària és igual al 66% de la trentena part de la base de càlcul.

- A partir dels cinc-cents quaranta dies d'atur de treball la prestació econòmica diària és igual al 60% de la trentena part de la base de càlcul.

2. La percepció de la prestació econòmica per incapacitat temporal és compatible amb la percepció d'altres pensions, en els termes que segueixen.

Si la persona assegurada en situació d'incapacitat temporal percep una pensió per invalidesa o per jubilació, ha d'optar

entre percebre solament la pensió i no la prestació per incapacitat temporal, o bé percebre l'import mensual que resulti d'aplicar, sobre la suma de la pensió i de la base de càlcul de la prestació d'incapacitat temporal, els percentatges que corresponguin d'acord amb l'apartat 1 d'aquest article en funció del tipus de malaltia o accident i del temps durant el qual es meritin ambdós prestacions.

En aquest darrer cas es redueix la quantia de la prestació temporal perquè no superi el límit assenyalat en l'apartat anterior.”

Article 55

Es modifica l'article 165 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 165

Contingut econòmic de la pensió

1. Després d'haver-se fixat el grau d'incapacitat, la persona assegurada té dret a un capital o a una pensió en les condicions dels apartats següents.

2. Si presenta una disminució de fins al 20% de capacitat per exercir una activitat professional, té dret a un capital, que es calcula com segueix:

- a) Si la disminució és inferior o igual al 10%, el capital és l'equivalent a dos vegades la base de càlcul actualitzada.
- b) Si la disminució és superior al 10% i inferior o igual al 20%, el capital és el nombre de vegades la base de càlcul que resulta de l'aplicació de la taula següent:

Disminució apreciada	n. vegades base de càlcul
Entre 10% i 11%	2,5
Entre 11% i 12%	3
Entre 12% i 13%	3,5
Entre 13% i 14%	4
Entre 14% i 15%	4,5
Entre 15% i 16%	5
Entre 16% i 17%	5,5
Entre 17% i 18%	6
Entre 18% i 19%	6,5
Entre 19% i 20%	7

3. Si la disminució apreciada se situa entre el 20% i el 50%, la persona assegurada té dret a una pensió calculada aplicant a la seva base de càlcul actualitzada,

d'acord amb l'article 121, el 50% del percentatge d'invalidesa reconegut.

4. Si la disminució apreciada se situa entre el 51% i el 65%, té dret a una pensió calculada aplicant a la seva base de càlcul actualitzada, d'acord amb l'article 121, el 75% del percentatge d'invalidesa reconegut.

5. Si la disminució apreciada és superior al 65%, té dret a una pensió calculada aplicant a la seva base de càlcul actualitzada, d'acord amb l'article 121, el 100% del percentatge d'invalidesa reconegut.”

Article 56

Es modifica l'article 167 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 167

Persones beneficiàries

1. Per tenir dret a la pensió d'invalidesa, la persona assegurada ha de complir els requisits generals regulats als articles 117, 118 i 120.

2. Quan la situació que produeix el dret a sol·licitar la pensió d'invalidesa derivi d'un accident no laboral o d'una malaltia comuna, la persona assegurada ha d'haver cotitzat a la branca general abans de l'últim certificat per incapacitat temporal que ha esdevingut invalidant, esmentat a l'article 144, o bé abans de la data del fet causant en cas que no hi hagi certificat, els terminis mínims següents:

- a) Si la persona assegurada té entre cinquanta-set i seixanta-quatre anys, cent vint mesos.
- b) Si la persona assegurada té entre vint-i-un i cinquanta-set anys, el nombre mínim de mesos resultant de l'aplicació de la fórmula (edat x 3) - 51; l'edat es compta en anys complets per la persona interessada.
- c) Si la persona assegurada té menys de vint-i-un anys, dotze mesos.”

Article 57

Es modifica l'article 169 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 169

Categories de les persones beneficiàries

Les persones assegurades beneficiàries d'una pensió d'invalidesa es classifiquen en dos grups:

Grup 1: persones assegurades que poden continuar treballant.

Grup 2: persones assegurades que queden incapacitades per exercir qualsevol activitat professional.”

Article 58

Es modifica l'article 170 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 170

Import de la pensió

1. A l'efecte de determinar la pensió d'invalidesa per malaltia comuna o accident no laboral, es tenen en compte els punts de jubilació reals adquirits fins al moment de causar dret a pensió, més els punts que la persona interessada hagués generat eventualment fins a la data en què compleixi l'edat d'accés ordinari a la pensió de jubilació, segons l'article 196.

2. A l'efecte del que estableix l'apartat anterior, la pensió d'invalidesa es determina seguint les regles següents:

- a) Es determinen els punts pensionables de la persona assegurada (PPA), d'acord amb el que preveu l'article 200, i es calculen de la forma següent:

$$PPA = \text{Punts de jubilació adquirits} / (12 \times \text{nombre de mesos cotitzats})$$

- b) Es determina el nombre de mesos de cotització teòrica (NMCT), que és el nombre de mesos compresos entre la data en què es causa dret a pensió i la data en què la persona assegurada compliria l'edat d'accés ordinari a la pensió de jubilació.

$$NMCT = (\text{Edat jubilació ordinària} \times 12) - \text{Edat, en mesos, de l'assegurat en el moment en què causa dret a pensió d'invalidesa}$$

- c) Es calcula la pensió teòrica de jubilació, de la manera següent:

$$\text{Pensió teòrica de jubilació} = PPA \times (\text{Nombre de mesos cotitzats} +$$

NMCT) x Preu de venda del punt de jubilació

d) Si la persona assegurada queda capacitada per exercir alguna activitat professional, la seva pensió correspon al 50% de la pensió teòrica de jubilació.

e) Si la persona assegurada queda incapacitada per exercir qualsevol activitat professional, la seva pensió correspon al 100% de la pensió teòrica de jubilació.

Article 59

S'afegeix a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social l'article 170 bis, amb la redacció següent:

"Article 170 bis

Complement no contributiu de les pensions d'invalidesa

1. Complint les condicions previstes en aquest article, tenen dret a percebre un complement no contributiu de la pensió d'invalidesa les persones assegurades que mantinguin la seva residència legal al Principat d'Andorra, a les quals s'hagi atorgat una pensió d'invalidesa derivada d'accident no laboral o malaltia comuna i que no tinguin dret a una pensió de solidaritat de les previstes a la Llei de serveis socials i sociosanitaris.

2. El complement no contributiu és igual a la diferència entre l'import de la pensió d'invalidesa (sumant la que percebi a Andorra amb les que eventualment percebi d'organismes públics estrangers) i el 40% del salari mínim per a les persones assegurades del grup 1, i al 80% del salari mínim per a les persones assegurades del grup 2.

3. El complement no contributiu de la pensió d'invalidesa sumat a l'import de la pensió d'invalidesa no pot superar la base de càlcul prevista a l'article 121. Si així succeeix, aquell complement no contributiu s'ha de reduir fins que la suma amb la pensió no superi la dita base de càlcul.

4. El complement no contributiu es paga mentre es pagui pensió d'invalidesa, sense perjudici de la possibilitat d'optar a una pensió de solidaritat quan la pensió d'invalidesa es transformi en pensió de jubilació."

Article 60

Es modifica l'article 172 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 172

Compatibilitat de la pensió d'invalidesa amb el treball

1. La pensió d'invalidesa és compatible amb la realització d'una activitat assalariada o professional, excepte en cas que a les persones assegurades se'ls hagi assignat el grup 2 d'acord amb la regulació de l'article 169.

2. La pensió d'invalidesa de la persona beneficiària que, a més, és assalariada es redueix en la quantitat necessària per tal que, un cop sumada al complement no contributiu i altres pensions de l'estranger pel mateix concepte, juntament amb el salari que rep, la quantitat resultant no sigui superior al salari global mensual mitjà, revalorat d'acord amb l'IPC, que rebia abans de constatar-se la patologia que ha resultat invalidant.

3. La pensió d'invalidesa de la persona beneficiària que, a més, realitza activitats per compte propi es redueix en la quantitat necessària per tal que, sumada al complement no contributiu i amb els ingressos obtinguts per l'activitat professional, la quantitat resultant no sigui superior al salari global mensual mitjà, revalorat d'acord amb l'IPC, cotitzat a la Caixa Andorrana de Seguretat Social pel conjunt de les persones assalariades de l'any immediatament anterior a la constatació de la patologia que ha resultat invalidant. Aquest apartat es regula per reglament."

Article 61

Es modifica l'article 173 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 173

Compatibilitat de la pensió d'invalidesa amb altres pensions

1. La percepció d'una pensió d'invalidesa és compatible amb la percepció d'altres pensions, excepte en el cas de la jubilació.

2. La percepció d'una pensió d'invalidesa és compatible amb la percepció d'una altra pensió d'invalidesa, sempre

i quan ambdues no estiguin destinades a reparar el mateix perjudici.

3. Quan es perceben dues o més pensions d'invalidesa, la quantitat que es percep com a suma de les diferents pensions no pot superar el 100% de la base de càlcul de la pensió més elevada.

4. Quan concorrin contingències diferents en la pèrdua de capacitat de guany, una per accident laboral o malaltia professional i l'altra per accident no laboral o malaltia comuna, sempre que no estiguin destinades a reparar el mateix perjudici, el càlcul de la pensió es du a terme com segueix:

a) En cas que la pèrdua de capacitat de guany derivada d'accident no laboral o malaltia comuna doni dret a pensió, es sumen ambdues pensions.

b) En cas que la pèrdua de capacitat de guany derivada d'accident no laboral o malaltia comuna no doni dret a pensió, el percentatge d'invalidesa per accident laboral o malaltia professional es pot veure incrementat fins al màxim que resultaria si ambdues situacions de pèrdua de capacitat de guany tinguessin com a origen un accident no laboral o una malaltia comuna.

5. Si la persona assegurada ha percebut la prestació econòmica en forma de capital i després sofreix una nova reducció de la capacitat de guany a causa d'un accident laboral o una malaltia professional que, sumada a l'anterior, sigui igual o superior al 20%, percebrà la prestació econòmica que li correspongui segons la disminució total, d'acord amb el que estableix l'article 165 de la Llei de la Seguretat Social. Si la nova reducció de capacitat de guany es deu a una malaltia comuna o accident no professional que no dona dret a pensió es tindrà en compte el que estableix l'apartat b) del punt 4. Tanmateix haurà de retornar el capital percebut actualitzat mitjançant la deducció de fins al 25% mensual de la pensió d'invalidesa fins que liquidi totalment el capital cobrat. Alternativament, l'assegurat pot escollir retenir el capital percebut i, en aquest cas, en la valoració de la disminució de capacitat de guany no es considera la primera invalidesa."

Article 62

Es modifica l'article 174 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 174***Pensió d'invalidesa en arribar a 65 anys***

1. En arribar a 65 anys, les persones beneficiàries d'una pensió d'invalidesa han de fer valer els seus drets a la jubilació prenent com a base les regles fixades als articles 194 i següents.

2. Si la pensió de jubilació resultant és inferior en quantitat a la pensió d'invalidesa sense comptar, si escau, el complement no contributiu, la pensió de jubilació s'incrementa automàticament fins a igualar l'import de la pensió d'invalidesa, sense el complement no contributiu, que es percebia.

3. Si la persona beneficiària d'una pensió d'invalidesa, en arribar a 65 anys, té dret al capital de jubilació, pot optar entre percebre'l o bé percebre una pensió de jubilació igual a la pensió d'invalidesa sense el complement no contributiu que rebia, sense tenir dret a percebre el capital de jubilació que li correspondria.”

Article 63

S'afegeix a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, l'article 174 bis, amb la redacció següent:

“Article 174 bis***Import màxim de les pensions d'invalidesa***

En cap cas l'import mensual de la pensió no pot ser superior a 2,5 vegades el salari mínim mensual oficial corresponent als treballadors de 18 anys o més vigent en el moment de la seva concessió.”

Article 64

Es modifica l'article 178 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 178***Import***

L'import del capital per defunció és igual a les despeses justificades derivades de l'òbit, amb un import màxim equivalent a tres vegades el salari mí-

nim oficial vigent en el moment del fet causant.”

Article 65

Es modifica l'article 179 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 179***Objecte***

1. Les pensions de reversió són destinades a compensar la pèrdua de guanys resultants de la defunció de la persona assegurada directa.

2. Existeixen dos tipus de pensions de reversió: viduïtat i orfenesa.

3. Quan concorre el beneficiari d'una pensió temporal de viduïtat amb un o diversos beneficiaris de pensions d'orfenesa, la suma dels respectius imports de pensió, inclosos els complements no contributius, no pot excedir el 100% de la pensió, inclòs l'eventual complement no contributiu, o del salari que percebia la persona assegurada difunta –o de la suma d'ambdós si aquesta persona percebia l'una i l'altre– o de la base de cotització que corresponia a l'assegurat per compte propi en el moment del fet causant si aquest es trobava inclòs en aquest col·lectiu. En cas que es doni aquest excés, l'import de les pensions es redueix proporcionalment.

4. La persona beneficiària d'una pensió de viduïtat vitalícia que concorre en qualsevol dels supòsits de l'apartat anterior no té reducció de la pensió per aquesta circumstància.”

Article 66

Es modifica l'article 181 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 181***Persones beneficiàries***

1. Té dret a la pensió de viduïtat, quan mor la persona assegurada, el cònjuge supervivent o la persona que estava unida a aquella formant una unió estable de parella convivent en el moment de la defunció.

Quan la mort tingui per motiu un accident no laboral o una malaltia comuna, es requereix també que el matrimoni o la inscripció al Registre Civil com a unió

estable de parella tingui una vigència d'almenys dos anys abans de la data de la defunció, o que hi hagi fills comuns.

2. També tenen dret a la pensió de viduïtat temporal o a una pensió de viduïtat vitalícia, en les condicions fixades en els articles 182 a 186, les persones que han estat vinculades a la persona assegurada difunta, per matrimoni o unió estable de parella i existeixi separació, divorci o extinció de la unió estable de parella, sempre que aquestes persones:

a) hagin estat unides amb la persona assegurada difunta per matrimoni o unió estable de parella durant una vigència d'almenys dos anys, o que hi hagi fills comuns;

b) no s'hagin tornat a casar o a formar una nova unió estable de parella;

c) i, a més, tinguin dret a percebre del difunt en el moment de la defunció una pensió compensatòria o una pensió d'aliments, o acreditin que la persona assegurada difunta satisfecia, en el moment del fet causant, tota o part de les càrregues familiars que corresponguin al cònjuge o la persona supervivent de la parella.

3. En cas de concórrer el cònjuge de la persona difunta o la persona assimilada i una o diverses persones de les esmentades en el número segon d'aquest article, la distribució de la pensió s'efectua d'acord amb el que estableix l'article 186.”

Article 67

Es modifica l'article 182 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 182***Pensions temporals i import***

1. Tenen dret a una pensió de viduïtat, que s'atorga per una durada limitada, calculada en funció de la base de càlcul de la persona difunta:

a) les vídues o els vidus de menys de cinquanta anys al moment de la defunció de la persona assegurada.

b) les vídues o els vidus de cinquanta anys o més i menys de cinquanta-cinc anys al moment de la defunció de la persona assegurada, que no perceben

una pensió de viduitat vitalícia d'acord amb l'article 183.2.

2. La base de càlcul s'estableix d'acord amb el que es regula a l'article 121.

La base de càlcul derivada de la mort d'un pensionista de jubilació és la quantia de la pensió de jubilació que percebia en el moment del traspàs.

3. L'import de la pensió és del 50% de la base de càlcul, amb un mínim del 60% i un màxim del 120% del salari mínim oficial.

4. La durada de la pensió és la següent:

- a) Trenta mesos, per a les vídues o els vidus de menys de 30 anys.
- b) Cinquanta-quatre mesos, per a les vídues o els vidus de trenta anys o més i de menys de quaranta-cinc anys.
- c) Seixanta mesos, per a les vídues o els vidus de quaranta-cinc anys o més i de menys de cinquanta-cinc anys."

Article 68

Es modifica l'article 183 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 183

Pensions vitalícies i import

1. Les vídues o els vidus de cinquanta-cinc anys o més en el moment de la defunció de la persona assegurada cobren una pensió vitalícia igual a la meitat de la pensió de jubilació que cobrava o que hauria correspost a la persona difunta en el moment de la jubilació.

2. Les vídues o els vidus de cinquanta anys o més i menys de cinquanta-cinc anys, que formin una unió per matrimoni o parella estable existent amb la persona assegurada en el moment de la defunció que hagi tingut una vigència igual o superior a deu anys, poden optar per cobrar una pensió vitalícia igual a la meitat de la pensió de jubilació que cobrava o que hauria correspost a la persona difunta en el moment de la jubilació. En aquest cas, no tenen dret a percebre la pensió de viduitat temporal d'acord amb l'article 182.

3. En el cas que la persona difunta tingués dret a capitalitzar la seva pensió de jubilació, la vídua o vidu tindrà dret a

percebre la meitat del capital que hagués correspost al difunt."

Article 69

Es modifica l'article 184 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 184

Complement no contributiu de les pensions vitalícies

1. Si la suma de les bases de cotització a la branca general de la persona assegurada difunta és igual o superior a la que resulta de sumar dos-centes quaranta mensualitats del salari mínim que en cada moment estigui vigent, les vídues o els vidus d'edat compresa entre cinquanta i cinquanta-nou anys, ambdues incloses, que percebin una pensió vitalícia segons l'article 183, han de rebre, com a mínim, una pensió de viduitat igual al 50% del salari mínim oficial, sempre que mantinguin la residència legal al Principat d'Andorra i que els ingressos de la persona interessada siguin inferiors al salari global mensual mitjà cotitzat pel conjunt de les persones assalariades a la Caixa Andorrana de Seguretat Social de l'any natural immediatament anterior.

El càlcul de la quantitat cotitzada es regula per reglament, però té en compte les qüestions següents:

- a) Les bases de cotització que siguin iguals o superiors al salari mínim que en cada moment estigui vigent es computen íntegrament.
- b) Les bases de cotització en períodes d'incapacitat temporal o maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs, amb independència de la seva quantitat, s'entenen per un valor igual a la seva base de càlcul.
- c) Les bases de cotització que siguin inferiors al salari mínim que en cada moment sigui vigent es poden sumar fins que la suma sigui igual o superior al salari mínim que en cada moment estigui en vigor; en aquest cas, es computen íntegrament.

2. La manera d'actualitzar els salaris mínims vigents en cada moment i el mètode en els períodes en què no hi havia salari mínim es determina per reglament, tenint en compte el nombre de punts que s'haurien d'haver comprat durant

tot el temps en què encara no s'havia regulat el salari mínim oficial.

3. La diferència entre la pensió mínima i la pensió de viduitat que correspondria en aplicació del que determina l'article 183 es denomina "part no contributiva de la pensió de viduitat" i el seu finançament és a càrrec del pressupost del Govern, d'acord amb el que es regula a l'article 86."

Article 70

Es modifica l'article 185 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 185

Import de la pensió de viduitat derivada d'accident de treball o malaltia professional

En el supòsit que el difunt hagués mort per accident de treball o malaltia professional, el cònjuge supervivent o la persona que estava unida a aquella formant una unió estable de parella, si té més de cinquanta-cinc anys, pot optar entre cobrar una pensió vitalícia igual a la meitat de la pensió de jubilació que cobrava o que hauria correspost a la persona difunta en el moment de la jubilació, o percebre una pensió temporal mensual per una durada de seixanta mesos calculada d'acord amb l'article 182."

Article 71

Es modifica l'article 186 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 186

Pagament de les pensions en cas de separació, divorci o dissolució d'unió estable de parella i distribució de la pensió entre les persones beneficiàries

1. En el supòsit de separació, de divorci o de dissolució d'una unió estable de parella, la persona o les persones beneficiàries perceben cada una d'elles l'import de la pensió vitalícia o temporal de viduitat deixada per la persona assegurada únicament en proporció al temps de convivència de cada una d'elles amb la persona assegurada, tenint en compte el temps cotitzat per aquesta persona a la seguretat social. En el cas que la persona assegurada hagués tingut dret

a percebre un capital de jubilació, el capital de viduïtat és també proporcional al temps de convivència, en relació amb el temps total de cotització de la persona assegurada.

2. En els supòsits en els quals el cònjuge o la parella de fet convivents amb la persona assegurada en el moment de la defunció concorren, per la pensió de viduïtat, amb altres persones beneficiàries que compleixin els requisits de l'article 181, s'aplica a totes elles la proporció esmentada en l'apartat primer d'aquest article, si bé el cònjuge o la parella que mantenen el vincle i la convivència en el moment de la defunció de la persona assegurada perceben, com a mínim, el 50% de l'import total de la pensió de viduïtat.

3. En cas que el cònjuge vidu o la persona assimilada rebí una pensió temporal i concorri amb altres persones beneficiàries, aquesta pensió temporal de viduïtat del cònjuge vidu o persona assimilada es redueix en el mateix percentatge de la pensió vitalícia atribuïda a les altres persones beneficiàries.

4. En tots els casos previstos en els apartats precedents, en el moment de la defunció de les persones beneficiàries esmentades a l'apartat primer d'aquest article, o en cas que aquestes persones contraguin nou matrimoni o formin una nova parella, el cònjuge vidu o la persona assimilada que mantenen el vincle i la convivència al moment de la defunció acumulen la part de pensió o percentatge que perceben aquelles. Al contrari, si són el dit cònjuge vidu o la persona assimilada convivents els que deixen de percebre la pensió per qualsevol causa, les altres persones beneficiàries mantenen la mateixa pensió que tenien atribuïda, sense que puguin acumular la part de pensió que percebia el cònjuge vidu o la persona assimilada convivents. L'acumulació tampoc s'aplica entre les persones beneficiàries esmentades a l'apartat primer d'aquest article."

Article 72

Es modifica l'article 188 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 188

Compatibilitat

La pensió de viduïtat és compatible amb qualsevol renda derivada de l'activitat professional del cònjuge o la parella supervivent.

També és compatible amb la percepció, per part del cònjuge o la parella supervivent, de qualsevol pensió econòmica de la seguretat social."

Article 73

Es modifica l'article 189 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 189

Persones beneficiàries

1. Tenen dret a la pensió d'orfenesa, sempre que siguin menors de divuit anys, les persones següents:

- Els fills d'una persona assegurada difunta.
- Els fills del cònjuge supervivent aportats al matrimoni o a la parella de fet si conviuen i depenen econòmicament de la persona assegurada difunta i no cobren cap altra pensió d'orfenesa generada pel seu progenitor que no forma part d'aquest matrimoni o parella de fet.

2. Aquestes persones també tenen dret a la pensió d'orfenesa si tenen entre divuit i vint-i-cinc anys i compleixen els requisits següents:

- Cursen estudis en un establiment d'ensenyança reconegut i no perceben rendes regulars derivades de treball assalariat o d'activitat professional d'una quantitat igual o superior al salari mínim oficial en còmput anual.
- Són discapacitades i no cobren una pensió de solidaritat, ni cap altra pensió derivada de la situació de discapacitat fora d'Andorra."

Article 74

Es modifica l'article 195 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 195

Requisits per generar el dret al capital

1. Per tenir dret a generar el capital per jubilació, la persona assegurada ha d'haver complert seixanta-cinc anys i ha d'haver cotitzat a la branca de jubilació entre seixanta i cent vuitanta mensualitats.

2. També té dret a rebre el capital per jubilació, si així ho prefereix, la persona assegurada que sigui beneficiària d'una pensió de jubilació d'import igual o inferior al 5% del salari mínim oficial."

Article 75

Es modifica l'article 196 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 196

Requisits per generar el dret a la pensió

1. Té dret a la pensió per jubilació la persona assegurada que ha complert seixanta-cinc anys i ha cotitzat a la branca de jubilació almenys cent vuitanta mensualitats.

2. En cas de no complir aquesta edat també es té dret a la pensió per jubilació quan s'han acumulat quatre-centes vuitanta mensualitats de cotitzacions, d'acord amb el que es regula a l'article 202."

Article 76

Es modifica l'article 197 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 197

Import del capital de jubilació

1. En el supòsit que la persona assegurada compleixi els requisits regulats a l'article 195, el pagament del capital consisteix a retornar a la persona assegurada les cotitzacions a la branca de jubilació efectuades, actualitzades d'acord amb l'IPC anual llevat que la Llei del pressupost de cada any disposi altrament.

2. En qualsevol cas, no s'aplica cap actualització de les cotitzacions per retornar durant el període corresponent als vint-i-quatre mesos anteriors a l'any en què s'atorga el capital de jubilació.

3. Per actualitzar les cotitzacions anteriors a l'any 1998, s'aplica la mitjana dels IPC francès i espanyol."

Article 77

Es modifica l'article 200 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 200

Càlcul de l'import de la pensió

1. La pensió de jubilació es determina en base a la cotització efectuada i té en compte els conceptes següents:

1.1. Punts de jubilació adquirits: són el resultat de dividir la cotització de la persona assegurada a la branca de jubilació, pel preu de compra del punt.

1.2. Preu de compra del punt: import fixat anualment d'acord amb la Llei del pressupost en el que s'indexen els costos d'adquisició dels punts de jubilació.

1.3. Preu de venda del punt (PV): valor dels punts de jubilació adquirits en el moment de fixar la pensió de jubilació. Es determina de conformitat amb el que preveu l'article 201.

1.4. Punts pensionables de la persona assegurada a la data d'entrada en vigor de la present Llei (PP(fv)): són els punts que resulten de la fórmula següent:

$$PP(fv) = \text{Punts de jubilació adquirits abans de l'entrada en vigor de la present Llei} / 12 * MC(fv)$$

Essent MC (fv) el nombre de mesos cotitzats per la persona assegurada abans de l'entrada en vigor de la present Llei.

1.5. Punts pensionables de la persona assegurada a partir de l'entrada en vigor de la present Llei (PP(fv-fj)): són els punts que resulten de la fórmula següent:

$$PP(fv-fj) = \text{punts de jubilació adquirits a partir de l'entrada en vigor de la present Llei} / 12 * MC(fv-fj)$$

Essent MC (fv-fj) el nombre de mesos cotitzats per la persona assegurada a partir de l'entrada en vigor de la present Llei.

1.6. Punts pensionables PP1: són els punts pensionables, adquirits després de l'entrada en vigor de la present Llei, necessaris per a obtenir una pensió de

jubilació d'un import equivalent al 200% del salari mínim oficial mensual, amb 480 mesos de cotització.

$$PP1 = \frac{200\% \text{ salari mínim}}{(480 * PV)}$$

1.7. Punts pensionables PP2: són els punts pensionables, adquirits després de l'entrada en vigor de la present Llei, necessaris per a obtenir una pensió de jubilació d'un import equivalent al 250% del salari mínim oficial mensual, amb 480 mesos de cotització.

$$PP2 = \frac{250\% \text{ salari mínim}}{(480 * PV)}$$

1.8. Punts pensionables PP3: són els punts pensionables, adquirits després de l'entrada en vigor de la present Llei, necessaris per a obtenir una pensió de jubilació d'un import equivalent al 300% del salari mínim oficial mensual, amb 480 mesos de cotització.

$$PP3 = \frac{300\% \text{ salari mínim}}{(480 * PV)}$$

2. L'import de la pensió de jubilació es fixa com segueix:

2.1. Respecte als punts adquirits abans de l'entrada en vigor de la present Llei l'import mensual de la pensió és el següent:

$$\text{Pensió} = \text{preu de venda del punt} * \text{nombre de mesos} * \text{punts pensionables}$$

o

$$P(fv) = PV * MC(fv) * PP(fv)$$

2.2. Quan els punts pensionables adquirits des de la data d'entrada en vigor de la present Llei fins a la data de la jubilació siguin iguals o inferiors a PP1, l'import mensual de la pensió és el següent:

$$\text{Pensió}(p) = PV * MC(fv) * PP(fv) + PV * MC(fv-fj) * PP(fv-fj)$$

2.3. Quan els punts pensionables adquirits des de la data d'entrada en vigor de la Llei fins a la data de la jubilació, siguin superiors a PP1 (fv-fj), però iguals o inferiors a PP2 (fv-fj), l'import mensual de la pensió serà:

$$\text{Pensió} = PV * MC(fv) * PP(fv) + PV * MC(fv-fj) * [PP1 + (PP(fv-fj) - PP1)] * CR1$$

2.4. Quan els punts pensionables adquirits des de la data d'entrada en vigor de la present Llei fins a la data de la

jubilació, siguin superiors a PP2 (fv-fj), però iguals o inferiors a PP3, l'import mensual de la pensió és el següent:

$$\text{Pensió} = PV * MC(fv) * PP(fv) + PV * MC(fv-fj) * [PP1 + (PP2 - PP1) * CR1] + (PP(fv-fj) - PP2) * CR2$$

2.5. I quan els punts pensionables adquirits des de la data d'entrada en vigor de la present Llei siguin superiors a PP3, l'import mensual de la pensió es calcula aplicant la fórmula següent:

$$\text{Pensió} = PV * MC(fv) * PP(fv) + PV * MC(fv-fj) * [PP1 + (PP2 - PP1) * CR1] + (PP3 - PP2) * CR2 + (PP(fv-fj) - PP3) * CR3$$

2.6. En tots els supòsits anteriors, els coeficients reductors (CR) tenen els valors següents:

$$CR1 = 0,75$$

$$CR2 = 0,50$$

$$CR3 = 0,25$$

3. L'import de les pensions de jubilació s'actualitza anualment d'acord amb el que estableixi la Llei del pressupost, en els termes previstos a l'article 200 bis."

Article 78

S'afegeix l'article 200 bis a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, amb la redacció següent:

"Article 200

is. Revalorització de les pensions, del preu de venda del punt de jubilació i del preu de compra del punt de jubilació.

1. L'actualització de l'import de les pensions, del preu de venda del punt de jubilació i del preu de compra del punt de jubilació es pot calcular en funció dels següents índex:

a) Índex de Preus al Consum (IPC);

b) Factor de sostenibilitat.

2. El factor de sostenibilitat es calcula tenint en compte les següents variables:

- a) l'any o els anys de l'exercici d'aplicació;
- b) els índex de preus de consum corresponents als períodes d'aplicació;
- c) la ràtio mitjana de cotitzacions per pensionista a la branca de jubilació;
- d) el salari global mensual mitjà cotitzat a la branca de jubilació;
- e) la taxa de cotització o percentatge de cotització a la branca general i a la branca de jubilació en cada un dels anys considerats.

3. Reglamentàriament s'estableix la fórmula de càlcul del factor de sostenibilitat, del nombre mitjà de cotitzants a la branca de jubilació, del nombre mitjà de pensionistes a la branca de jubilació i del salari global mensual mitjà cotitzat.

4. La Llei del pressupost ha d'establir la no-aplicació de l'actualització o l'actualització de les pensions i dels preus de venda i de compra del punt de jubilació aplicant un dels índex indicats en l'apartat 1 d'aquest article.

5. La Llei del pressupost pot establir la modulació d'aquests índex d'actualització quan les pensions siguin inferiors a una quantia determinada. En cap cas, la revalorització aplicada a través del factor de sostenibilitat podrà tenir un valor negatiu."

Article 79

Es modifica l'article 201 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 201

Factor de conversió

1. El factor de conversió del punt de jubilació, és a dir, el nombre resultant de la divisió del preu de compra pel preu de venda, és de 9,6.

2. Qualsevol modificació en relació amb el factor de conversió del punt de jubilació es porta a terme per la Llei del pressupost per a cada exercici econòmic i ha de suposar l'augment de la cotització a la branca de jubilació perquè es pugui mantenir o incrementar la taxa

de substitució, sense perjudici del que estableix l'article 200."

Article 80

Es modifica l'article 202 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 202

Pensió de jubilació abans dels seixanta-cinc anys o pensió de jubilació anticipada

1. La persona assegurada que ha complert seixanta-un anys, que té cotitzades més de quatre-cents vuitanta mensualitats i que no treballa com a assalariada ni per compte propi, pot fer valer els seus drets a la jubilació.

2. El càlcul de la quantitat cotitzada es regula per reglament, d'acord amb els criteris següents:

a) Les bases de cotització que siguin iguals o superiors al salari mínim que en cada moment estigui vigent es computen íntegrament.

b) Les bases de cotització en períodes d'incapacitat temporal, maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs, amb independència de la seva quantitat, s'entenen per un valor igual a la seva base de càlcul.

c) Les bases de cotització que siguin inferiors al salari mínim que en cada moment sigui vigent es poden sumar fins que la suma sigui igual o superior al salari mínim que en cada moment estigui en vigor; en aquest cas, es computen íntegrament.

3. La pensió de jubilació anticipada es calcula aplicant un coeficient tècnic reductor d'un 7% sobre la pensió resultant de l'article 200, per cada any o fracció d'any que en el moment de sol·licitar la pensió manqui fins a arribar a l'edat de jubilació establerta en l'article 196.1.

4. La modificació d'aquest coeficient tècnic reductor es fixa per la Llei del pressupost i requereix informe del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social."

Article 81

Se suprimeix l'article 203 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Article 82

Es modifica l'article 204 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 204

Pensió de jubilació després dels seixanta-cinc anys o pensió de jubilació retardada

La persona assegurada, en complir seixanta-cinc anys, pot optar per ajornar el cobrament de la pensió o del capital de jubilació a què tingui dret, sempre que continuï cotitzant a la branca general i a la branca de jubilació fins al moment de la jubilació efectiva."

Article 83

Es modifica l'article 205 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 205

Compatibilitat amb una activitat laboral

1. La persona assegurada que està percepent una pensió de jubilació pot continuar treballant com a assalariada o per compte propi.

2. Si la persona beneficiària d'una pensió de jubilació anticipada inicia, després que se li concedeixi la pensió, una activitat assalariada o per compte propi, ja sigui a Andorra o a l'estranger, el pagament de la pensió se suspèn fins que deixi de treballar.

3. La persona assalariada o que faci una activitat per compte propi i sigui beneficiària d'una pensió de jubilació només cotitza a la branca general com qualsevol altra persona assegurada i té dret a les prestacions d'aquesta branca excepte en allò que regula l'article 175.2."

Article 84

Se suprimeix l'article 206 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Article 85

Se suprimeix el títol IV de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Article 86

Es modifica l'article 219 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat

social, que queda redactat com segueix:

“Article 219

Tipus

Són règims especials els corresponents a les persones següents:

- a) Els orfes de pare i mare i les altres persones la tutela o guarda de les quals es confia a l'Estat.
- b) Les persones internades en establiments penitenciaris.
- c) Les persones amb discapacitat.
- d) Les persones assalariades que cobren una retribució inferior al salari mínim i són assegurades indirectes.
- e) Les persones prejubilades.
- f) Les persones estudiants de 25 a 30 anys.
- g) Les persones registrades al Servei d'Ocupació que no reben la prestació econòmica per desocupació involuntària.
- h) Les persones assegurades voluntàries a la branca general i a la branca jubilació.
- i) Les persones assegurades voluntàries a la branca general.”

Article 87

Es modifica l'article 220 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 220

Orfes de pare i mare i altres persones la tutela o guarda de les quals es confia a l'Estat

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones menors d'edat la tutela o guarda de les quals es confia a l'Estat per decisió judicial o administrativa.
2. El Govern està obligat a sol·licitar l'afiliació d'aquestes persones a la seguretat social d'acord amb els articles 25 i següents.
3. El Govern està obligat a comunicar l'inici o el cessament d'aquesta situació d'aquestes persones perquè siguin donades, respectivament, d'alta o de baixa d'acord amb els articles 33 i següents.

4. L'alta s'ha de sol·licitar a partir de la data de la resolució ferma, judicial o administrativa, que confia la tutela o la guarda a l'Estat d'acord amb la normativa aplicable en matèria de menors i organismes tutelars.

5. La baixa s'ha de cursar en el moment en què es dicta una resolució ferma, judicial o administrativa, que deixa sense efecte o revoca la tutela o la guarda de la persona menor d'edat a càrrec de l'Estat o fins que la persona assoleix la majoria d'edat.

6. El Govern, amb càrrec als pressupostos de l'Estat, ha de fer el pagament de la totalitat de la cotització a la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

7. La base de cotització correspon al salari mínim oficial mensual.

8. L'obligació de cotitzar només fa referència a la cotització corresponent a la branca general. El percentatge de cotització és del 10%.

9. Aquestes persones tenen dret a gaudir de les prestacions de reembossament segons el règim regulat d'acord amb els articles 132 i següents.”

Article 88

Es modifica l'article 221 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 221

Persones internades en establiments penitenciaris

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones internades en establiments penitenciaris radicats al Principat d'Andorra, en règim de presó provisional o per complir sentència ferma.
2. El Govern està obligat a sol·licitar l'afiliació d'aquestes persones a la seguretat social d'acord amb el sistema regulat als articles 25 i següents.
3. El Govern està obligat a comunicar l'inici o el cessament de la situació d'aquestes persones perquè siguin donades, respectivament, d'alta o de baixa d'acord amb el sistema regulat als articles 33 i següents.
4. L'alta s'ha de sol·licitar a partir de la data d'internament efectiu en un centre

penitenciari com a mesura de caràcter provisional o per complir una pena de privació de llibertat.

5. La baixa s'ha de cursar en el moment en què la persona internada és posada en llibertat.

6. El Govern, amb càrrec als pressupostos de l'Estat, ha de satisfer el pagament de la cotització a la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

7. La base de cotització correspon al salari mínim oficial mensual.

8. L'obligació de cotitzar fa referència a la branca general. El percentatge de cotització és del 10%.

9. Aquestes persones tenen dret a gaudir de les prestacions de reembossament segons el règim regulat d'acord amb els articles 132 i següents.

10. Quan aquestes persones treballen com a persones assalariades tenen dret a totes les prestacions de la branca general.

En aquest cas, la cotització es regeix pel sistema general de les persones treballadores assalariades amb les particularitats següents:

- a) Si la prestació de serveis té lloc dins de l'establiment penitenciari, el Govern, amb càrrec als pressupostos de l'Estat, ha d'assumir el pagament de la part patronal de la cotització a la Caixa Andorrana de Seguretat Social, inclosa la branca de jubilació, i reté i ingressa la part assalariada de la remuneració a la persona assegurada. La base de cotització correspon al salari efectivament convingut.
- b) Si la prestació de serveis té lloc fora de l'establiment penitenciari, i el salari que percep aquesta persona és inferior al salari mínim oficial mensual, el Govern, amb càrrec als pressupostos de l'Estat, ha d'assumir el pagament de la part de la cotització, a la branca general i a la branca jubilació, fins a aquest salari mínim mensual.”

Article 89

Es modifica l'article 222 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 222

Persones amb discapacitat

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones amb discapacitat subjectes a l'àmbit d'aplicació de la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat.

2. A aquestes persones se'ls aplica la normativa general que preveu aquesta Llei excepte en tot allò previst en la legislació que regula els drets de les persones amb discapacitat."

Article 90

Se suprimeix l'article 223 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Article 91

Es modifica l'article 223 ter de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 223 ter

Persones assegurades voluntàries a la branca general i a la branca de jubilació

1. Les persones que no estan obligades a cotitzar per qualsevol altre motiu, que siguin residents a Andorra i, ensems, que hagin complert cinquanta anys i hagin cotitzat a Andorra un mínim de cent vuitanta mensualitats, es poden acollir al règim especial previst en aquest article.

2. Aquestes persones tenen dret a gaudir de les prestacions de jubilació i de reembossament, llevat del reembossament fins al 100% per recursos econòmics insuficients, d'acord amb el que es regula en aquesta Llei, sempre que estiguin al corrent de pagament de les seves cotitzacions.

3. Aquestes persones han de sol·licitar la seva afiliació a la seguretat social d'acord amb el sistema regulat als articles 25 i següents. Així mateix, han de comunicar l'inici o el cessament d'aquesta situació perquè siguin donades, respectivament, d'alta o de baixa d'acord amb el sistema regulat als articles 33 i següents.

4. La base de cotització correspon al salari global mensual mitjà cotitzat pel conjunt de les persones assalariades de l'any natural immediatament anterior.

El percentatge de cotització és el que preveuen els articles 101 i 104.

5. L'obligació de cotitzar correspon a les persones assegurades en aquest règim especial.

6. Les persones que estiguin cotitzant en aquest règim especial i que deixin de cotitzar com a assegurats directes a la Caixa Andorrana de Seguretat Social, no poden tornar a demanar l'alta en aquest règim fins que no hagin transcorregut almenys vint-i-quatre mesos."

Article 92

S'afegeix l'article 223 quater a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, amb la redacció següent:

"Article 223 quater

Persones assegurades voluntàries a la branca general

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones que s'hagin beneficiat d'un capital de jubilació, sempre que no es trobin subjectes a cap altre règim, que acreditin haver residit a Andorra durant els deu anys immediatament anteriors a l'afiliació al règim especial i mentre mantinguin aquesta residència.

També poden incloure-s'hi les persones majors d'edat que podrien ser assegurades indirectes de les persones indicades al paràgraf precedent.

2. Aquestes persones han de sol·licitar la seva afiliació a la seguretat social d'acord amb el sistema regulat als articles 25 i següents.

3. Aquestes persones han de comunicar l'inici o el cessament d'aquesta situació perquè siguin donades, respectivament, d'alta o de baixa d'acord amb el sistema regulat als articles 33 i següents.

4. La cotització en aquest règim especial només dóna dret a gaudir de les prestacions de reembossament (llevat del reembossament fins al 100% per recursos econòmics insuficients), amb les particularitats següents:

a) L'obligació de cotitzar a la branca general, que han d'assumir elles mateixes. El percentatge de cotització és del 10%.

b) La base de cotització correspon al salari global mensual mitjà cotitzat

pel conjunt de persones assalariades a la Caixa Andorrana de Seguretat Social de l'any natural immediatament anterior.

c) Les prestacions de reembossament es cobreixen a comptar del primer dia de la data de sol·licitud registrada a la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

d) Per tenir dret a les prestacions la persona assegurada ha d'estar al corrent de les cotitzacions.

5. Les persones assegurades en aquest règim especial només poden donar dret a l'afiliació de persones assegurades indirectes menors d'edat."

Article 93

Es modifica l'article 224 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 224

Persones assalariades que cobren una retribució inferior al salari mínim i són assegurades indirectes

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones assalariades a temps parcial amb un salari global mensual inferior al salari mínim mensual oficial que són assegurades indirectes.

2. Es beneficien del sistema de seguretat social com qualsevol persona assalariada, sense necessitat de complementar la seva cotització d'acord amb el sistema regulat a l'article 99.

3. La base de càlcul aplicable a les diverses prestacions té en compte el salari realment percebut.

4. Aquestes persones tenen dret a gaudir de la prestació de jubilació segons el règim regulat d'acord amb els articles 194 i següents, amb les particularitats següents:

a) A més de la cotització per a la jubilació que es fa amb motiu del contracte de treball, poden assumir elles mateixes el pagament d'un complement de cotització a la branca de jubilació.

b) La base de cotització d'aquest complement correspon al salari mínim oficial mensual.

c) Els períodes cotitzats mentre la persona es troba dins d'aquest règim especial no computen per tenir dret al

complement no contributiu de les pensions de viduïtat vitalícies regulat a l'article 184."

Article 94

Es modifica l'article 225 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 225

Persones prejubilades

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones que tenen cinquanta anys o més; que continuen vinculades a l'empresa, entitat o administració pública per la qual han presat serveis, sense realitzar cap tipus de prestació de serveis ni rebre cap tipus de retribució en concepte de salari, i que cobren una quantitat fixa periòdica en concepte de prejubilació.

2. Les empreses han de sol·licitar la seva afiliació a la seguretat social d'acord amb el sistema regulat als articles 25 i següents.

3. Les empreses han de comunicar l'inici o el cessament d'aquesta situació perquè siguin donades, respectivament, d'alta o de baixa d'acord amb el sistema regulat als articles 33 i següents.

4. La base de cotització, tant per a la branca general com per a la branca de jubilació, està constituïda per la quantitat fixa periòdica percebuda en concepte de prejubilació. Quan la persona prejubilada percep una quantitat fixa periòdica inferior al salari mínim mensual oficial i no és assegurada indirecta, ha de complementar la cotització a la branca general fins a una quantitat equivalent a aquest salari mínim.

No ha de complementar la cotització si, de conformitat a l'epígraf 7, percep un salari que, sumat a la pensió de prejubilació, supera el salari mínim oficial mensual.

5. Els percentatges de cotització són els regulats als articles 100 i 103.

6. Aquestes persones tenen dret a la prestació de reembossament i a la pensió de jubilació.

7. La inclusió en aquest règim és compatible amb la realització de qualsevol activitat, ja sigui assalariada o per compte propi, així com a la percepció

de qualsevol tipus de prestació o pensió econòmica. En aquests casos l'assegurat ha de cotitzar també per l'activitat que realitzi o la prestació o pensió que rebi d'acord amb les normes generals.

8. Aquesta regulació s'aplica sense perjudici de l'aplicació dels règims específics regulats en altres lleis."

Article 95

Es modifica l'article 230 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social que queda redactat com segueix:

"Article 230

Resolució

La resolució dels expedients administratius definits en aquest títol correspon a la Direcció General de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

La resolució haurà de ser motivada, i contindrà almenys una exposició de tots els antecedents de fet que concorren en l'expedient, les alegacions formulades per l'assegurat, els elements provatoris que recolzen la decisió adoptada, els preceptes normatius aplicats, així com les vies de recurs que s'ofereixen."

Article 96

Es modifica l'article 238 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 238

Faltes lleus

1. Són faltes lleus dels empresaris:

a) Presentar les altes i les baixes dels seus assalariats fora de termini sense que hi hagi un motiu justificat.

b) Presentar les declaracions d'accident laboral fora de termini sense que hi hagi un motiu justificat.

c) No retenir els imports que correspon deduir del salari de la persona treballadora en concepte de cotització de la part assalariada.

2. Són faltes lleus de les persones que realitzen una activitat per compte propi:

a) Presentar les altes i les baixes mèdiques per al treball fora de termini, sense que hi hagi un motiu justificat.

b) Presentar les declaracions d'accident laboral fora de termini sense que hi hagi un motiu justificat.

c) No presentar-se a les convocatòries de la Caixa Andorrana de Seguretat Social sense motiu justificat.

d) No comunicar en el moment en què es produeixin, excepte causa justificada, les situacions determinants de suspensió o extinció d'una prestació.

3. Són faltes lleus de les persones assalariades, de les persones sol·licitants de prestacions i de les persones beneficiàries de prestacions:

a) No presentar-se a les convocatòries de la Caixa Andorrana de Seguretat Social sense motiu justificat.

b) Presentar les altes i les baixes mèdiques per al treball fora de termini, sense que hi hagi un motiu justificat.

c) No comunicar en el moment en què es produeixin, excepte causa justificada, les situacions determinants de suspensió o extinció d'una prestació.

4. És falta lleu dels prestadors de serveis de salut:

a) No col·laborar amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social en l'obtenció de la documentació relacionada amb el compliment de la normativa sobre seguretat social."

Article 97

Es modifica l'article 239 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 239

Faltes greus

1. Són faltes greus dels empresaris:

a) Afiliar, donar d'alta o de baixa una persona com a assalariada quan no existeix cap motiu que ho justifiqui.

b) Presentar el full de cotització amb retard si aquest retard és superior a un mes i inferior a tres mesos.

c) Presentar una declaració falsa d'accident laboral o no presentar-la quan hi ha obligació de fer-ho.

d) Efectuar actes que tinguin per finalitat recuperar de la persona assalariada la totalitat o una part de la

cotització empresarial, encara que hi estigui d'acord.

e) Fer qualsevol maniobra, falsa declaració o presentar documentació no verídica perquè una tercera persona obtingui qualsevol prestació de la seguretat social.

f) No conservar, durant cinc anys, els registres i suports informàtics que contenen les dades que acreditin el compliment de les obligacions en matèria d'afiliació, altes, baixes i la resta d'incidències en matèria de seguretat social.

2. Són faltes greus de les persones que realitzen una activitat per compte propi:

a) Afiliar-se, donar-se d'alta o de baixa quan no hi hagi cap motiu que ho justifiqui.

b) Presentar una declaració falsa d'acident laboral.

c) Fer qualsevol maniobra, falsa declaració o presentar documentació no verídica per obtenir qualsevol prestació de la seguretat social.

d) Col·laborar en les conductes portades a terme per les persones prestadores de serveis que siguin qualificades com a faltes greus o molt greus.

e) No col·laborar amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social en l'obtenció de la documentació relacionada amb el compliment de la normativa sobre seguretat social o obstruir la tasca d'aquest servei.

3. Són faltes greus de les persones assalariades, de les persones beneficiàries i de les persones sol·licitants de prestacions:

a) Col·laborar en les conductes portades a terme per l'empresa o per les persones prestadores de serveis que siguin qualificades com a faltes greus o molt greus.

b) Fer qualsevol maniobra, falsa declaració o presentar documentació no verídica per obtenir qualsevol prestació de la seguretat social.

4. Són faltes greus dels prestadors de serveis de salut:

a) Obstruir la tasca de la Caixa Andorrana de Seguretat Social en l'obtenció

de la documentació relacionada amb el compliment de la normativa sobre seguretat social.

b) Prescriure períodes de baixa sense respectar el que prevegi el reglament a què es refereix l'article 145.

c) Sense perjudici de poder fer constar una data anterior com a inici del fet causant, emetre certificats mèdics amb data retroactiva.

d) Vendre productes obsolets o productes sense garantia de devolució o de reparació.

e) Incomplir, de forma greu o reiterada, les obligacions o les prohibicions recollides en el conveni signat amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social relatives al compliment dels requisits exigits per a la prestació de determinats serveis, dels objectius de qualitat assistencial o de racionalització de la despesa sanitària."

Article 98

Es modifica l'article 240 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

"Article 240

Faltes molt greus

1. Són faltes molt greus dels empleats:

a) Incomplir el deure d'afiliar o donar d'alta a la seguretat social una persona assalariada dins dels terminis legals regulats en aquesta Llei.

b) Declarar una data falsa de contractació amb la finalitat d'eludir qualsevol responsabilitat.

c) Presentar el full de cotització amb retard, si aquest retard és superior a tres mesos.

d) Fer constar de manera intencional dades falses en les cotitzacions.

e) Retenir, sense ingressar a la seguretat social, els imports deduïts del salari de la persona treballadora en concepte de cotització de la part assalariada.

f) Deduir quantitats del salari en concepte de cotització de la part assalariada a la seguretat social superiors a les que corresponen legalment.

g) Donar ocupació a una persona treballadora mentre es trobi en període de baixa per incapacitat temporal per al treball, per maternitat, per paternitat o per risc durant l'embaràs.

h) Incrementar indegudament la base de cotització de la persona treballadora per provocar un augment de les prestacions que li pertocuin.

2. Són faltes molt greus de les persones que realitzen una activitat per compte propi:

a) Percebre l'abonament de les despeses derivades de les prestacions de reembossament sense que s'hagin portat a terme els actes sanitaris corresponents a aquestes despeses.

b) Actuar fraudulentament amb la finalitat d'obtenir prestacions indegudes o superiors a les que li pertocuin o perllongar de manera indeguda el seu gaudiment.

c) Realitzar activitats professionals durant el període d'incapacitat temporal, maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs.

3. Són faltes molt greus de les persones assalariades, de les persones sol·licitants de prestacions i de les persones beneficiàries de prestacions:

a) Percebre l'abonament de les despeses derivades de les prestacions de reembossament sense que s'hagin portat a terme els actes sanitaris corresponents a aquestes despeses.

b) Actuar fraudulentament amb la finalitat d'obtenir prestacions indegudes o superiors a les que els pertocuin o perllongar-ne el gaudiment de manera indeguda.

c) Realitzar activitats professionals durant el període d'incapacitat temporal, maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs.

4. Són faltes molt greus dels prestadors de serveis de salut:

a) Facturar i/o declarar actes mèdics no realitzats.

b) Cobrar honoraris superiors a les tarifes acordades per la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

c) Fer qualsevol maniobra, falsa declaració o presentar documentació

no verídica per obtenir o fer obtenir qualsevol prestació de la seguretat social.

d) Realitzar activitats professionals durant el període d'incapacitat temporal, maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs.”

Article 99

Es modifica l'article 244 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 244 Reincidència

1. A l'efecte d'aquesta Llei, s'entén per “reincidència” el fet que en el moment de cometre una infracció existeixi una resolució ferma per una altra infracció de la mateixa o de més gravetat, o per dos o més infraccions de menys gravetat, comeses durant el període de dos anys immediatament anteriors a la comissió de la infracció actual.

2. En cas de reincidència s'imposa la sanció a partir de la seva meitat superior.”

Article 100

Es modifica l'article 245 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 245 Tipus

Les infraccions tipificades en aquesta Llei se sancionen:

a) Les lleus, amb advertència o multa d'un import equivalent al preu de venda del punt de jubilació d'entre vint-i-cinc i cinquanta punts.

b) Les greus, amb multa d'un import equivalent al preu de venda del punt de jubilació d'entre cinquanta-un i cinc-cents punts.

c) Les molt greus, amb multa d'un import equivalent al preu de venda del punt de jubilació d'entre cinc-cents un i vint mil punts.”

Article 101

Es modifica l'article 246 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 246

Sancions accessòries

1. La comissió d'aquestes conductes concretes suposa, a més de la sanció que correspongui d'acord amb els tipus regulats a l'article anterior, les sancions accessòries previstes en els apartats següents.

2. L'omissió del deure d'afiliar o de donar d'alta a la seguretat social una persona assalariada comporta el reembossament per part de l'empresari a la Caixa Andorrana de Seguretat Social de totes les prestacions satisfetes a la persona treballadora per causes produïdes durant el període en què s'han omès aquestes obligacions.

3. La recepció de prestacions com a conseqüència de fets constitutius d'infracció comporta l'obligació de retornar a la Caixa Andorrana de Seguretat Social l'import de les prestacions percebudes indegudament.

D'aquesta obligació, en són responsables de forma solidària amb la persona que ha rebut les prestacions totes les persones, físiques o jurídiques o comunitats de béns, inclosos els prestadors de salut, que han estat declarades responsables de forma expressa.

4. La comissió d'infraccions greus i molt greus per prestadors de serveis pot comportar la desconvençió amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social per un termini de tres mesos a deu anys depenent de la gravetat i de la reincidència en la infracció comesa.”

Article 102

Es modifica l'article 247 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

“Article 247

Prescripció de les sancions

1. Les sancions imposades per infraccions lleus prescriuen al cap de dos anys; les imposades per infraccions greus, al cap de tres anys, i les imposades per infraccions molt greus, al cap de cinc anys.

2. El termini de prescripció es computa a partir de la data en què les sancions han esdevingut fermes.”

Article 103

Es modifica l'article 252 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social que queda redactat com segueix:

“Article 252

Resolució

Acabada la instrucció de l'expedient sancionador després de practicar les proves o de refusar-les motivadament, s'ha d'elevat a la Direcció General de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, que és l'òrgan competent per resoldre'l motivadament, tant pel que fa a considerar o no considerar acreditada la comissió de la infracció o les infraccions que constin en el plec de càrrecs, com pel que fa a la imposició de les sancions principals i accessòries proposades i també pel que fa a l'aprovació definitiva de les propostes de liquidació de les quotes per cotitzacions, recàrrecs i altres deutes que resultin dels fets presumptament constitutius d'infracció.”

Article 104

Es modifica l'article 255 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social que queda redactat com segueix:

“Article 255

Decisions i resolucions de la Direcció General

1. Contra les decisions i les resolucions de la Direcció General de la Caixa Andorrana de Seguretat Social en relació amb els procediments administratius sancionadors i els expedients en matèria de seguretat social regulats en els títols II i III d'aquest llibre, la persona interessada pot recórrer per via administrativa davant del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social en el termini d'un mes, a comptar de la data de la notificació o comunicació en forma fefaent a la persona interessada.

2. La decisió del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social exhaureix la via administrativa i deixa oberta la via jurisdiccional.”

Article 105

Es modifica l'article 256 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social que queda redactat com segueix:

Article 256***Silenci administratiu***

Transcorregut un termini de dos mesos des de la interposició del recurs administratiu contra una decisió o resolució dictada en el marc d'un expedient sancionador o no sancionador sense que s'hagi notificat la resolució corresponent, el recurs es considera desestimat; llevat d'aquelles resolucions que tinguin per objecte el compliment dels requisits i les condicions establertes per aquesta Llei i els reglaments que la desenvolupen per tenir dret a les prestacions de la seguretat social, en quin cas el recurs s'entendrà resolt favorablement.”.

Article 106

Es modifica l'article 257 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, que queda redactat com segueix:

Article 257***Resolucions del Consell d'Administració***

1. Contra les resolucions expresses o tàcites del Consell d'Administració es pot interposar recurs en el termini d'un mes davant la jurisdicció administrativa, d'acord amb el procediment vigent.

2. En els recursos administratius que tinguin per objecte la valoració de l'estat de salut de la persona assegurada, el Consell d'Administració, abans de resoldre, pot demanar un informe mèdic que ha de ser elaborat per un facultatiu especialista sense cap vinculació amb les parts.

Aquest informe serà preceptiu quan el sol·liciti la persona assegurada en el seu recurs.

Les despeses d'emissió del dit informe mèdic són a càrrec de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, llevat que el demani la persona recurrent; en aquest cas, aquesta persona n'ha de satisfer una tercera part del cost.”

Article 107

Se suprimeix la disposició addicional setena de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Disposició transitòria primera

1. Les prestacions de la seguretat social atorgades abans del moment d'entrada en vigor d'aquesta Llei, sempre que

tinguin una continuïtat després del canvi legislatiu, es regulen per la legislació en vigor en el moment de produir-se el fet causant, llevat que la nova legislació sigui més favorable a la persona assegurada i després de petició de l'assegurat en un termini no superior a un any a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

2. La persona assegurada beneficiària d'una prestació d'invalidesa en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei en segueix percebent l'import d'acord amb la llei aplicable en el moment de la seva concessió, sense perjudici que, si compleix els requisits establerts a l'article 170 bis, pugui sol·licitar el complement no contributiu. L'actualització periòdica de la prestació que correspongui es realitza de conformitat amb el que preveu aquesta Llei.

També s'aplica aquesta Llei si és més favorable a la persona assegurada i aquesta persona així ho sol·licita en el termini previst a l'apartat 1 anterior, o a partir del moment en què es constati un canvi en la patologia de la persona assegurada. En aquest darrer cas, però, l'import de la nova pensió no pot ser inferior a la pensió que rebia si es produeix un empitjorament de la patologia, sense tenir en compte la cotització que genera la pensió.

3. Les persones vídues que, amb posterioritat a l'entrada en vigor de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre de la seguretat social, els hi va ser atorgada una pensió de viduïtat temporal en aplicació de l'article 182 d'aquella llei, poden optar per percebre la pensió de viduïtat vitalícia prevista a l'article 183 d'aquesta Llei, regularitzant amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social, en la forma que s'acordi per reglament, la diferència entre l'import de la pensió temporal percebuda i l'import que els hi hauria estat satisfet si haguessin percebut una pensió de viduïtat vitalícia des de l'inici del fet causant, calculada en aplicació d'aquesta Llei.

Disposició transitòria segona

Les sol·licituds de prestacions del règim de la seguretat social formulades abans de l'entrada en vigor de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, o de qualsevol de les seves modificacions, es regulen per la legislació vigent en el moment de formular la sol·licitud, excepte que

la persona beneficiària consideri que la nova legislació és més favorable i en sol·liciti l'aplicació en un termini no superior a sis mesos des de l'entrada en vigor.

Disposició transitòria tercera

Els períodes en què un assegurat hagi percebut pensions d'invalidesa i prestacions d'incapacitat temporal atorgades abans de l'1 de novembre del 2009 s'assimilen a períodes cotitzats a la branca general, a l'efecte de generar drets de pensió d'orfenesa i viduïtat, així com a l'efecte de calcular les pensions previstes a l'article 186.

Disposició transitòria quarta

Durant els cinc anys següents a l'entrada en vigor d'aquesta Llei tindran dret al capital per jubilació previst a l'article 197.1, si han complert l'edat indicada a l'article 195.1, les persones assegurades que acreditin una cotització a la branca jubilació d'almenys dotze mesos.

Disposició transitòria cinquena

Les persones que en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei estaven afiliades al règim especial de l'article 223 poden passar al règim especial de l'article 223 ter encara que no compleixin el requisit de cotització dels cent vuitanta mesos ni hagin complert cinquanta anys.

Disposició transitòria sisena

A partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei i mentre no es modifiqui per la Llei del pressupost, les despeses derivades de prestacions efectuades o prescrites com a conseqüència d'un accident no laboral o d'una malaltia comuna s'abonen en els percentatges establerts per la Llei 25/2011, del 29 de desembre, de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social i els reglaments que la desenvolupen.

Disposició transitòria setena

Les persones assegurades que en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei percebin l'increment de la pensió de jubilació per raó de l'edat del cònjuge, com estava regulat a l'article 206, poden mantenir-lo mentre mantinguin la convivència.

Disposició final primera

La Caixa Andorrana de Seguretat Social queda facultada per ampliar els crèdits pressupostaris necessaris per dotar-se dels mitjans que requereixi l'aplicació de la darrera modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, durant el primer any des de la data de publicació d'aquesta darrera modificació.

Disposició final segona

S'encomana al Govern l'elaboració d'un text consolidat de l'articulat de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, amb totes les modificacions i addicions aportades per la Llei 25/2011, del 29 de desembre; per la Llei 9/2013, del 23 de maig, i per aquesta Llei. El text ha d'estar aprovat i publicat en un termini no superior a tres mesos des de la data de publicació d'aquesta Llei.

Disposició final tercera

Aquesta Llei entra en vigor el primer dia del mes següent al termini de sis mesos de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 24 de juliol del 2014

Vicenç Mateu Zamora
Sindic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

François Hollande
Président de la
Republika Francesa
Copríncep d'Andorra

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell

Copríncep d'Andorra